

489 X
X

ՀԱՄԼԿՅԵՄԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ
IX ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԳԱԼՅԱՆՈՎ, ՅԵՎ, ԳՈՐԾԵՆԻՆ,

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

ԳԵՏՀՐԱՏ

1931

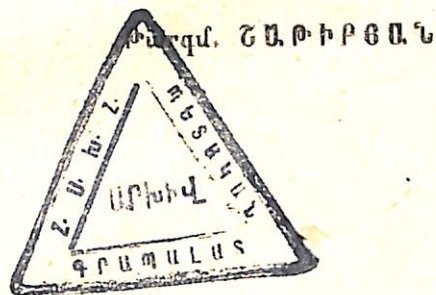
ՅԵՐԵՎԱՆ

2611

ՀԱՄԼԿՅԵՄԻ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ
IX ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԳԱԼՅԱՆՈՎ, ՅԵՎ, ԳՈՐՇԵՆԻՆ

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ
ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

ՊԵՏԱԿԱՆ

1931

ՅԵՐԵՎԱՆ

Պետերսբուրգի Տպարան
Քրտվիտ 6859 (բ)
Հրատ. № 1854
Պատվեր 5331
Տիրաժ 6000

2611-491

ԽՊՊԵՐԻԱԼԻՍՏՆԵՐԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՅԵՆ ՊԱՏՐԱՍՏՎՈՒՄ Խ. Ս. Հ. Մ-Ի ԴԵՄ

«Համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամի հետ սերտ հյուսված վերջին տարիների միջազգային դրուժյան լույսի տակ, հակախորհրդային ռազմատենչ կամպանիաների լույսի տակ, վորոնք ելլալէի նենդամտորեն և հեռեողակամորեն տարվում են ամեն գուշի իմպերիալիստների կողմից, կամպանիաներ, վորոնք հիմնվում են այն հեքյաթի վրա, թե ժամանակակից «քաղաքակիրթ» հասարակության, այսինքն կապիտալիզմի բոլոր, բայցի բոլոր թշվառությունների աղբյուրը «կարմիր Մոսկվան» ե, միլիտարիզմի սանձաքճակության և հսկայական սպառազինումների լույսի տակ, մենք ձեզ հետ միասին միանդամյն բացահայտ կերպով պիտի տեսնենք, վոր զաւիք սպանդանոցը գլխավորապես և առաջին հերթին պատրաստվում ե մեր դեմ: Ահա ընկերներ, այս յեղրակացությունը մենք պետք ե ող շինենք մեր ականջին» (Վորոշիլով):

Բուրժուազիան չատ լավ ե հասկանում, վոր առանց լուրջ և հարատե պատրաստութեան, անհարելի յե պատերազմ սկսել իՍՀՄ-ի դեմ, և նա հաշիի առնելով համաշխարհային և քաղաքացիական պատերազմների ու սպիտակ-չինական սովանտյուրայր փորձերը, ուժեղ կերպով պատերազմի յե պատրաստվում մեր դեմ: Իսկ ի՞նչ ուղիներով են ընթանում այդ պատրաստությունները:

Առաջինը՝ բուրժուազիան տանում ե ինտենսիվ արտաքաղաքական պատրաստություններ: Վերջին 3-4 տարվա ընթացքում մեր արեւմտյան հարեւանները կնքեցին մի շարք ռադմա-քաղաքական դաշինքներ ուղղված իՍՀՄ-ի դեմ: Դրանցից կարեւորներն են.—լեհ-ֆրանսիական, լեհ-ուումինական, ֆրանս-ուումինական, լատվիա-էստոնական, գաղտնի համաձայնություն լեհաստանի, լատվիայի և էստոնիայի միջև, լեհ-չեխո-սլովակյան համաձայնությունը, Ռումինիայի համաձայնությունը Ձեխո-Սլովակիայի և Հարավ-սլավիայի հետ. ղրպլոմատիական և հավանորեն ղինվորական համաձայնություն լեհաստանի և ֆինլանդիայի միջև և այլն և այլն:

Ֆրանսիայի կողմից գլխավորվող այդ բոլոր գաշինքների հիման վրա ստեղծված ե ամբողջովին

ԻՍՀՄ-ի դեմ ուղղված վորոշակի ռադմա-քաղաքական մի սխտեմ: Այդ սխտեմից իրեն մի քիչ առանձնացած ե պահում Անգլիան, չցանկանալով տակտիկական նկատառումներով կապել իրեն դաշինքներով: Բայց դա յերբեք չի նշանակում, թե նա չի աջակցի իՍՀՄ-ի դեմ մղվելիք պատերազմին. բավական ե հիշել Բուրժուինի-Չեմբերլենի-Հիկսի կոնսերվատիվ կառավարութեան «փորձերը»:

Կարեւորագույն ինդիքներից մեկը, վորպիսիք ղնում են իրենց առաջ իմպերիալիստները ինտերվենցիան պատրաստելու արտաքաղաքականութեան մեջ, հանդիսանում ե Գերմանիային ներդրավելու կամ ծայրահեղ դեպքում, ապահովելու նրա բարեկամական չեղոքությունը: Այդ ուղղութեամբ առեւտուրը տարվում ե լրիվ ընթացքով:

Յերկրորդը՝ բուրժուազիան հսկայական և յեռանդուն աշխատանք ե տանում պատերազմի ռադմա-տնտեսական նախապատրաստման բնագավառում: Գոյություն ունեցող ռադմական արդյունաբերությունը միակը, վորին չի վերաբերում ճշնաթամը, բոլոր յերկրներում վերակազմվում և ռադիոնալացման ե յենթարկվում: Բոլոր ռադմական գործարաններում աշխատանքները ղնում են 2-3

հերթի: Կուտակվում է զենքի հսկայական պաշար
պատերազմի համար: Կազմակերպվում է նոր ռազ-
մական արդյունաբերություն, առանձնապես բար-
ձր տեմպերով Լեհաստանում և Ռումինիայում:
Լեհաստանը, որինակ, 1923 թվից մինչև 1931 թ.
Նոյեմբերի իր «բարձր» հովանավորողների, ավելաց-
րել է ռազմական դործարանների թիվը 6-ից հա-
ցնելով 33-ի: Ռումինիան նույն ժամանակամիջո-
ցում 5-ից 17-ի և այլն: Բոլոր պետություններում
անց են կացրած ամենալայն պատրաստություններ՝
արդյունաբերությունը, գյուղատնտեսությունը,
տրանսպորտը և կուլտուրական հիմնարկները պա-
տերազմական պետքերի սպասարկությունն արագ
կերպով անցնելու համար: Ամեն տարի հարարե-
րական ու բացարձակ կերպով մեծանում են զինվո-
քական բյուջեները և այդ բյուջեների ամենամեծ
աճումը մենք տեսնում ենք դարձյալ մեր արեւմը-
տյան հարևան պետություններում: Այսպես որի-
նակ, Լեհաստանի զինվորական բյուջեն 1927 թվին
կազմում էր 844 միլ. զլոտի, 1928 թ. 1.025 միլ.,
իսկ 1931/32 թ. համար նախատեսված է մոտավորա-
պես 1500 միլիոն, վորը համեմատած 1928 թ. զին-
վորական բյուջեյի հետ տալիս է 46% աճում:

Յերբուրը՝ բուրժուազիան անում է ամեն ինչ,

վորպեսզի վերադինի և բավարարի իր բանակները
նորագույն տեխնիկայով: Ժամանակակից իմպե-
րիալիստական բանակները կատարելապես տար-
բերվում են այն վիճակից, ինչ նրանք ներկայա-
ցնում էին համաշխարհային պատերազմի ժամա-
նակ: Բերենք մի քանի որինակներ. զնդացիների
թիվը ժամանակակից բանակներում 20-30 անգամ
ավել է, քան միջպատերազմյան բանակներում:
Մինչև պատերազմը տանկեր բոլորովին չկային,
իսկ այժմ Ֆրանսիական բանակում նրանց թիվը
հասնում է մոտ 3000-ի, Լեհականում 50-ի, ան-
գլիականում 500-ի և այլն:

Համաշխարհային պատերազմի սկզբին կարե-
վորագույն կապիտալիստական յերկրների բանակ-
ներում (անգլիական, ամերիկական, ֆրանսիական,
ճապոնական, իտալական) ինքնաթիռներ կային
263 հատ, 1930 թ. 6250. իսկ մեր արեւմտյան հա-
րեւանները (Լեհաստան, Ռումինիա, Լատվիա,
Եստոնիա և Ֆինլանդիա) 1923 թ. ունեյին 350 հատ,
իսկ 1930 թ. 805:

Ինքնաթիռների այս թիվը հաշվվում է շարքե-
րում, իսկ պահեստի ինքնաթիռներն, որինակ Լե-
հաստանում, յերկու անգամ ավել են:

Չնայած դրան թյուն ունեցող միջազգային հա-

մաճայնության այն մասին, թե սպառա պատկերազմում չկիրառել թունավոր նյութեր, այնուամենայնիվ ամբողջ աշխարհի քիմիական լաբորատորիաներում տարվում են քիմիական հարձակման ինտենսիվ խիստ պաղտնի պատրաստություններ։ Այդ դեմքի սոսկալի ուժի մասին մենք կարող ենք դատել միայն սպառա պատերազմի ժամանակ։

Սակայն ռազմա-տեխնիկական սպառազինման չափերը դեռևս լրիվ կերպով չեն տալիս բանակի հզորության պատկերացումը։ Պակաս դեր չի խաղում ռազմական տեխնիկայի վորակը։ Մի քանի որինակներ. ժամանակակից տանկերը 3-5 անգամ արագընթաց են, զործողության ռազիոսը 2-3 անգամ ավել է, ավելի դյուրաչարժ են և ավելի լավ սպառադինված, քան նրանք, վոր զործում էին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ։ Բացի ծանր, միջակ ու թեթեւ տիպի տանկերից, յերեւման յեկան նաև 1-2 տոնն ծանրությամբ վորք տանկեր, վորոնք կարող են ճանապարհների վրա անցնել մեկ ժամում 50-60 կլմ., իսկ ճանապարհներից դուրս մինչև 30 կլմ.։ Կան տանկերի առանձին տիպեր, որինակ ամերիկական «կրիստի» տանկը, վորոնք անիվներով անցնում են մեկ ժամում 110 կլմ., իսկ թրթրաձև ընթացքով մինչև 68 կլմ. և կարող

են հաղթահարել ու անցնել նույնիսկ ճահճացած հողամասերով։ Ժամանակակից ինքնաթիռների արագությունը 3 անգամ (մինչև 300 կլմ. և ավել մեկ ժամում), բեռնափոխությունը 21 անգամ (կան մինչև 3-6 տոնն բարձրացնող ծանր ինքնաթիռներ, ընդ վորում այդ տեսակի ինքնաթիռների առանձին ուղիքները կշռում են մինչև 750 կլմ.) և առանց իջնելու անընդհատ թռիչքի տեվողությունը 3-4 անգամ ավել է, քան համաշխարհային պատերազմին դործող ինքնաթիռները։ Պատերազմող կողմերի ամբողջ տերրիտորիան, ճակատի դժից 600-800 կլմ. տարածության վրա կզտնվի ռազմածման և ողա-քիմիական հարձակումների և ողա-յին դեասնտների վտանգի տակ։

Անընդատ կատարելադործվում է հրետանին։ Այսպես որինակ, Ֆրանսիական բանակում համաշխարհային պատերազմից հետո հրաձգության հասողությունը մեծացավ.

65 մ.մ. թնդանութը	5,0 կմ-ից մինչև	9,0 կմ.
75 » »	11,2 » »	12,7 »
115 » »	11,6 » »	15,0 »
240 » »	16,5 » »	55,0 »
340 » »	22,0 » »	150—200 կմ.

կայնորեն վարպանում է բանակի մոտորիկացի-ան և մեխանիկացիան։ Մոտորը դուրս է չարտում

ձիւնն գումակից, մոտորը փոխարինում ե ձիւնն
հրետապորում: Ավտոմոբիլն ու յերկաթուղին դար-
ձել են զորքի տեղափոխության գլխավոր միջոցնե-
րը:

1928—1930 թվերը հանդիսացան ամեն տեսակի
զորքերից ամբողջովին մոտորիզացիայի և մեխա-
նիզացիայի յենթարկված զորամասեր կազմակեր-
պելու, հավաքելու և տակտիկա մշակելու տարի-
ներ, և այժմ չկա մի յերկիր, վորտեղ չլինեն մե-
խանիզացիայի յենթարկված զորամասեր ու ջո-
կատներ: Բանակի մոտորիզացիա և մեխանիզացիա,
ավիացիա և քիմիա—սհա այն հիմնական մի-
ջոցները, վորոնք մաքսիմում կերպով ուժեղաց-
նում են բանակի սպառազինման հզորությունը:
Կապիտալիստներն իրենց գլխավոր ուղադրությունը
դարձնում են կովի այդ միջոցների զարգացման
վրա: Բոլոր յերկրներում աարվում են հսկայական
գիտա—հետազոտական աշխատանքներ, գործի դնե-
լու դեռևս սլատերազմներում չփորձված կովի մի-
ջոցներ՝ բակտերիաներ, հեռամեխանիկա (հեռա-
վորության վրա մեխանիկովի դեկավարումը ռա-
դիոյով), այսպես կոչված «մահվան ճառագայթ-
ներ», հեռատեսողություն և այլն:

Վոչ պակաս, քան զորքերի մյուս տեսակները,

աճում են ռազմա—ծովային նավատորմերը: Այսպե-
սորինակ, միայն 1927 թվին չարքերն անցան Անգ-
լիայում 2 լինկոլ, 4 հաժանավ, 2 ախանակիր և 2
սուզանավ. Ֆրանսիայում 3 հաժանավ, 1 սավառ-
նակակիր, նավատորմիդի 6 լիգեր, մի քանի սու-
զանավեր ու ախանակիրներ. Իտալիայում 2 հա-
ժանավ, 8 ախանակիր, 8 նավախմբային ախանա-
կիր ու մի քանի սուզանավեր: Լեհաստանն, սկսած
1923 թ. մինչև 1928 թ. իր ծովային նավատորմը
մեծացրել և 1 ախանակիրով, 3 սուզանավով, 4 զը-
րահանավերով և 1931 թ. յենթադրվում ե ավելա-
ցնել 1 հաժանավ, 5 ախանակիր և 3 սուզանավ:
Ռումինիան նույն ժամանակամիջոցում ավելացրել
ե իր նավատորմը 2 ախանակիրով և մի քանի սու-
զանավերով. իսկ 1931 թ. յենթադրվում ե ավելա-
ցնել ևս 1 հաժանավ և 2 ախանակիր:

Զորքերը՝ բուրժուազիան ուժգին կերպով մի-
ջոցներ ե վորոնում, վորպեսզի խաղաղ ժամանակ-
վա բանակը դարձնի իրեն կամաւատար զենքը բո-
լոր ասպարեզներում: Միայն կարեւորագույն կա-
պիտալիստական յերկրներն (Անգլիան, Ամերիկան
և Գերմանիան) սրղեն ունեն վարձու, կամավոր-
ներից կազմված բանակներ. մյուսները դնում ե
նույն ճանապարհով (Ֆրանսիան իր բանակում ու

հի 50% -ից ավել կամավորներ ու գերակետիկներ) :
 Մակայն բուրժուազիան հրաշալի կերպով հասկա-
 նում է, վոր յեթե խաղաղ ժամանակ նա կարող է
 յոյա դնալ պրոֆեսիոնալ- կամավորներով, բայց
 և այնպես պատերազմելու համար, յերբ բանակը
 մեծանում է մի քանի անգամ, նա հարկադրված է
 գեներալ տաղ առնել միլիտարիզմը բանվոր ու գյուղա-
 ցի : Վորպեսզի ապահովի այդ միլիտարիզմների
 սնանդարկելի հնադանդությունը, վորպեսզի ստի-
 պի նրանց կռվել ու մեռնել իրենց ոտար չահերի
 համար, բուրժուազիան ձեռք է առնում մի շարք
 նախադատությանտական կոնկրետ միջոցներ : Բոլոր
 յերկրներում անց է կացրած պետական ու տնտե-
 սական ապարատի պատրաստումը պատերազմի
 համար : Լիովին կամ աչքի ընկնող չափով ռազմա-
 կանացրած են բոլոր տիպի ուսումնական հիմնարկ-
 ները . հսկայական չափերով ծախվում է զինվո-
 րական պրոպագանդան, ընդունված են դրակոնա-
 կան որենքներ, վորոնք պատերազմ հայտարարելու
 դեպքում անմիջապես կկիրառվեն կյանքում : Բուր-
 ժուազիան, բանակը լրացնելու նպատակով վստա-
 հելի կորիզ ստեղծելու համար, հատուկ ինտենսիվ
 աշխատանք է ծախվել : Այդ աշխատանքն իրագոր-
 ծում են ֆաշիստական և կիսաֆաշիստական կազ-

մակերպությունները, վորոնք կազմված են զինվո-
 րական որինակով և ընդգրկում են նշանակալից
 կադրեր, գլխավորապես յերևտասարգությունից :
 Այս բոլոր կազմակերպությունները գտնվում են
 զինվարական միլիտարության ղեկավարության
 տակ և նպաստավորվում կառավարությունների
 կողմից : Մեծ ուշադրություն է դարձվում կանանց
 ռազմականացման վրա : Լեհաստանում որինակ,
 գոյություն ունի մի որենք, ըստ վորի պատերազմի
 ժամանակ կանայք պետք է մոթիլիզացիայի յեհ-
 թարկվեն :

Լեհաստանում 1928 թ. սկզբին հաշվվում էր
 24 զինվորական միություն : Նրանցից ավելի կարե-
 վորները հանդիսանում են՝ հրաձգային միությու-
 նը, պահեստի սպաների միությունը, պահեստի յեն-
 թյունը, զինվորական դադութայինների միությու-
 նը, պահեստի սպաների միությունը, պահեստի յեն-
 թասպաների միությունը, լեհական յերևտասար-
 գության միությունը և այլն : Լեհական ֆաշիստա-
 կան միությունների անդամների թիվը 1928 թ.
 սկզբին հավասար էր մոտ 1,200 հազարի, հրա-
 ձգային միությունը (պիլսուդզիկներ) 550 հազարի :
 Ողա-քիմիական պաշտպանության լիգայի անդամ-
 ների թիվը դեռ ևս 1926 թ. հաշվվում էր 402 հա-

գար: Այդ լիզան մեծ աշխատանք է պահում թղա-
լին նախատորմն ուժեղացնելու և զարգացնելու
գործում, կառուցում է ամբարներ, այնպիսիներ,
կազմակերպում է դպրոցներ, ձեռք է բերում ինք-
նաթիւններ, տանում է լայն պրոպագանդա և այլն
և այլն: Սպորտը և արտադրային պատրաստու-
թյունները դառնում են ղինվորական միևնույն
թյան վարույթի տակ, վերին կից կազմված է Ֆի-
զիկական դաստիարակութան արտադրային պատ-
րաստության պետական վարչություն:

Ֆինանսիայում ազգաբնակչության ռազմա-
կանացումը տարվում է լայն ճյուղավորված ֆա-
չիստական «Ծյուցկոր» կազմակերպության միջո-
ցով, վորն իրենից ներկայացնում է միակուռ, ղին-
ված և պատրաստված ուժ, վորի անդամների թի-
վը 1929 թ. հաշվվում էր 100.000 մարդ:

Եստոնիայում 1926 թվից որենտերական կար-
գով անց է կացրած միջնակարգ և բարձրագույն
դպրոցական հաստատությունների ուսանողության
ռազմականացումը: Ազգաբնակչության ղինվորա-
կան պատրաստությունը իրագործվում է «Պաշտ-
պանության լիզա» կոչված ղինվորական միության
կողմից: Այդ միությունն ունի մի քանի տասնյակ
հազար անդամ: «Պաշտպանության լիզայի» կազ-

մակերպությունները կանոնավոր ղինվորական պա-
րապմունքներ են տանում, ղորախաղեր կազմակեր-
պում, սովորում փողոցային կռվի տակտիկան և
այլն:

Լատվիայում ազգաբնակչության արտադրային
պատրաստության գլխավոր աշխատանքները տա-
նում է ղինվորական ֆաչիստական «Պաշտպանու-
թյան կազմակերպությունը» կամ «Այսարգի»-ն:
Այդ կազմակերպությունը 1927 թվին ուներ մոտ
30.000 անդամ:

Ֆաչիստական ղինվորական կազմակերպու-
թյունների ղարգացումն ու աշխատանքը մեր հա-
րեւան պետություններում ավելի լայն թափ է ըս-
տացել: Պակաս ղարգացած չեն ղինվորական ֆա-
չիստական կազմակերպությունները և մնացած բո-
լոր յերկրներում: Այսպես որինակ, Իտալիայում
«Բալիլա» ղինվորական յերիտասարդական կազ-
մակերպության մեջ են 1,119,526 պատանի, ֆա-
չիստական միլիցիան դեռևս 1927 թ. ուներ
259,000 անդամ:

Անգլիայում ղինվորական կազմակերպություն
ները 1927 թ. ունեյին 550.000 անդամ: Այս կազ-
մակերպությունները կառուցված են բանակի ո-
րինակով (դասակ, վաշտ, գումարտակ, բրիգադ

և այլն), բացի դրանից՝ նրանք կցված են յերկրային բանակի առանձին մասերին, վորոնք և պատասխանատու յեն նրանց պատրաստության համար:

Ֆրանսիայում զինվորական կազմակերպությունները 1927 թ. ընդգրկում էին մոտ 1,100,000 մարդ:

Ճապոնիայում համաճապողական յերիտասարդական միությունը, վորն ունի 3,000,000 անդամ, իր գլխավոր նպատակն է դնում «յերիտասարդության հայրենասիրական զինվորական դաստիարակությունը և մարզանքը»: Այնտեղ գոյություն ունի նաև, «Զինվորական արվեստի ընկերությունը», վորն ընդգրկել է իր մեջ զգալի թվով յերիտասարդներ և 1929 թ. իր չարքերում հաշվում էր 2,300,000 անդամ: Ընկերության գլխավոր նպատակն է զինվորական գիտելիքների տարածումը:

Հինգերորդը՝ բուրժուազիան չառ լավ և հասկանում վոր առանց մասսային քաղաքականապես վերամշակելու չի կարելի տանել ժամանակակից մեծ պատերազմները և մանավանդ պատերազմ իՍՆՄ-ի դեմ: Ահա թե ինչու առանձնապես վերջին ժամանակները բուրժուազիան այդ ուղղությամբ հսկայական աշխատանք է թափում: Իմ-

պերիալիստները, ինտերնացիոնալի յեռանդուն աջակցությամբ, խիստ կերպով սքողում են պատերազմի իրենց պատրաստությունները: Այդ ուղղությամբ հատկապես աշխատում է Ազգերի լիգան: Նա ստեղծված էր համաշխարհային իմպերիալիստական պատերազմից հետո վոչ միայն նրա համար, վորպեսզի ամրացներ «հաղթանակի» արդյունքները դերմանական իմպերիալիզմի վրա, այլ և նրա համար, վոր հասկացնի քաղքենուն, յետամնաց գյուղացուն և բանվորին այն միտքը, թե այս պատերազմը «վերջինն» էր, վոր կապիտալիզմը մտել է իր «խաղաղ շրջանը» և վոր բոլոր միջադեպին հակասությունները լուծվում են և կլուծվեն «խաղաղ» ճանապարհով: Ազգերի լիգայում, դանադան նիստերում, հանձնաժողովներում, յենթահանձնաժողովներում, զինաթափման կոնֆերենցիաներում և այլն:

Իսկ «խաղաղարար» և «զինաթափման» անընդուն դատարկաբանությունների քողի տակ նոր պատերազմի կատարյալ պատրաստություններ են տարվում:

Բուրժուազիան և նրան հաջատար ծառաները-սոցիալ ֆանդամենտալիստները, յենթախաղաղաբան համար նկատարվում են հասարակա-

կան կարծիք չահելու մեթոդները խաբեյության
և բամբասանքի միջոցով: Քողարկել ԽՍՀՄ-ի
հաջողությունները, խեղաթյուրել իրերի իսկա-
կան դրուժյունը, զրպարտել Խորհրդային Միու-
թյան բանվոր դասակարգն և նրա կոմունիստա-
կան ավանդարդը, համոզել մասսաներին, թե
ԽՍՀՄ-ն խեղդվում է ճգնաժամի և «ներքին կռիւ-
ների» ճիրաններում, թե ԽՍՀՄ-ում մտցրած է
պարտադիր աշխատանք, թե յեկեղեցին յենթարկ-
վում է հալածանքի ու հետապնդումների և վեր-
ջապես թե կապիտալիզմի ժամանակակից ճգնա-
ժամը և կապիտալիստական յերկրների աշխատա-
վորության կրած բոլոր դժվարությունները առա-
ջանում են ԽՍՀՄ-ի մեղքով, և վոր այդպիսիք
լուծել հնարավոր է միայն ԽՍՀՄ-ն վռնչացնե-
լով ու նրա հաշվին. ահա ինտերվենցիոնիստական
չրջաններ դործնելության մեթոդները: Այդ բո-
լոր հորջորջանքներն ասպցուցելու նպատակով
բուրժուազիան մորիլիզացիայի յե յենթարկել և
դործի դրել մասսաների վրա աղբելու բոլոր մի-
ջոցները: Բուրժուական բոլոր կուսակցություն-
ների մամուլը, սկսած միապետականներից մինչև
«ձախ» սոցիալ-դեմոկրատները, յեկեղեցին, ու-
ղիոն, կինոն, թատրոնը և այլն իրար քաջալերե-

լով ու իրարից առաջ անցնելով տանում են սխա-
տեմատիկ կատաղի հակախորհրդային ագիտացիա
և մեկը մյուսի հետեւից «կամպանիաներ» ստեղ-
ծում:

Դժվար է պատկերացնել ավելի անհեթեթ ու
հիմար պատմություն, ինչպես որինակ կատե-
պովչչինան—մի ապուշ զառացանք այն մասին,
թե ՊԲՎ դողացել է Փարիզից խելացնոր սպիտակ
գվարդիական զենեքալ Կուտիպովին: Այս հիմա-
բաբանությանը մեկ մոտ պիտներներն անգամ հա-
վատ չի ընծայի, բայց տեսեք, վոր Ֆրանսիայում
«հալատացին»: Վոտքի հանվեց բացահայտ ու
դադանի ամբողջ վոստիկանությունը, թերթերը
մի ամբողջ ամիս ամեն որ տպագրում եյին «ակա-
նատեսների» պատմությունները «դողության»
մանրամասնությունների մասին. և այդ բոլորը
վորոշակի մի նպատակի համար, այն է՝ մանր
բուրժուային, չինովնիկին և առհասարակ քաղքե-
նուն վախեցնել «ՊԲՎ-ի սոսկումներով», լայն
մասսաներին ներչնել այն միտքը, թե անհրա-
ժեշտ է խզել դիպլոմատիկական կապերը ԽՍՀՄ-ի
հետ և պատերազմել նրա դեմ:

«Սաչակրաց արշավանքը» կրում եր ավել
սուր ինտերվենցիոնիստական բնույթ: «Աստծո

փոխանորդը յերկրի վրա», Հոռմի պառն այդ կամ պանիայի համար մորիլիդացիայի յենթարկեց ժամանակակից բոլոր ռեակցիոն ուժերը: Արխիվից հանելու իՍՀՄ-ում «կրոնը հարածելու» մասին մաշված առակը, արքեպիսկոպոսները, տերտերները, կսեցներն ու ռարիները բացահայտ կերպով կոչ եյին անում բոլոր հավատացյալներին դուրս գալ ղինված խաչակրաց արշավանքի խորհրդային Միության դեմ: Մեր հասցեյին ուղղված մեղադրանքների դատարկութունն ու ծիծաղելիութունն ակնհայտ է: Սակայն պակաս ակնհայտ չե նաև կամպանիաների նպատակը, այն է՝ հավատացյալների հետամնաց մասսան ղինել իՍՀՄ-ի դեմ:

«Սաչակրաց արշավանքին» փոխարինեց «դեմպլինդյան կամպանիան», վորի իմաստը միանգամայն պարզ է, իՍՀՄ մեղադրել «դեմպլինգի» մեջ, այսինքն՝ «դեն դցելու գներով» ապրանք արտահանելու մեջ, դրանով մի կողմից խորհրդային միության վրա դնելով դյուղատնտեսական ապրանքների գների անկման և համաչխարհային ագրարային ճգնաժամի պատասխանատվությունը և մյուս կողմից մեք սոցիալիստական շինարարությունը ճախողելու նպատակով տնտեսական բլո-

կադա պատրաստել իՍՀՄ-ի դեմ: Այս վերջինս ավելի պարզ ու հասկանալի կլինի, յեթե հիշենք, վոր «դեմպլինդյան կամպանիային» ուղեկցում եյին Ֆրանսիայի դեկավարությամբ յեվրոպական պետությունների «աղբարային» և «տնտեսական» կոնֆերենցիաների սերիան, վորոնց (կոնֆերենցիաների) հակախորհրդային բնույթն առանց թաղցնելու խոստովանում եյին հենց իրենք մասնակցողները:

Ի լրումն «դեմպլինդյան կամպանիայի», գործի յեր դրված իՍՀՄ-ում պարտադիր աշխատանքի մասին հորինված լեգենդան:

Այս լեգենդան չափազանց հետաքրքրական է նրանով, վոր ցույց ե տալիս, թե ինչպես փոխվում են ինտերվենցիան պատրաստելու «ձևվերն ու մեթոդները»: Պարտադիր աշխատանքի մասին յեղած հեքյաթով բուրժուազիան փորձում ե ծածկել իՍՀՄ-ի պատմական նվաճումները, վորտեղ վերացված և գործադրկությունը, նա փորձում ե քողարկել կապիտալի յերկրներում 35 միլիոն «աղատ» գործաղուրկներ լինելու փաստը և վերստին արողացնել խորհրդային միության դեմ տնտեսական բլոկադայի պատրաստությունը, արգելելով խորհրդային ապրանքների ներմուծումը, վոր-

բանք իբր թե պատրաստված են պալատիկի աշխատանքի միջոցով:

Այդ կամպանիայի ստույգությունն ու դարձելի-
ությունն ավելի պարզ կլինի, յեթե համեմատու-
թյան մեջ դնենք բանվոր դասակարգի և կոլխոզ-
նիկների ստեղծագործական յեռանդի հսկայական
թափը, սոցմրցման և հարվածայնության հզոր
ստույգը ԽՍՀՄ-ում և «աղատ» կապիտալիստական
յերկրների դաղուլթներում և կիսադաղուլթներում
լայնորեն կիրառվող իսկական սարկական աշ-
խատանքի, բանվոր դասակարգի և աշխատավոր
դասակարգիության անեղանելի կարիքի ու աղքա-
տության հետ, վորոնք խեղդվում են համաշխար-
հային տնտեսական ճգնաժամի ճիրաններում:

Վեցերորդը՝ չբավականանալով ինտերվեն-
ցիայի համար «արտաքին» պատրաստություննե-
րով, համաշխարհային բուրժուազիան փորձում
է իրեն համար հենարան դնել Խորհրդային միու-
թյան ներսում, հանձին մեր յերկրում մեռնող դա-
սակարգերի, վորոնք կատաղիորեն ընդդիմանում
են սոցիալիստական հաղթական արշավին: «Սո-
ցիալիստական կուսակցության» և «Մենչևի-
կյան կենտկոմի միության բյուրոյի» դատական
գործերն անխախտելի պարզությամբ հաստատե-

ցին, վոր Խորհրդային իշխանությունը ներսից
տապալելու բոլոր հույսերն ի չիք դարձան, վոր
սլոնե տարիատի թշնամի դասակարգային ուժերի
ներկայացուցիչները («արգյունաբերական կուսակ-
ցության», «Ս. Գ. Կուս.» «Ռ.Ս.Դ.(Մ)Կ.» ին-
տերվենցիան ակտիվ կերպով պատրաստելու հա-
մար կուրս էյին վերցրել վնասարարության,
չպիտանալի ու դիվերսիայի մեթոդները և ընթա-
նալով այդ ուղիով դարձել համաշխարհային, և
առաջին հերթին Փրանսիական իմպերիալիզմի
վարձու գործակալները:

Հենց այդ դատական գործերը և ամենից ա-
ռաջ իհարկե մենչևիկիների «Միության բյուրոյի
գործը, բացին միջազգային սոցիալ-Փաշիզմի ամ-
բողջ զգվելի ու յերկերեսանի դերն ինտերվենցիան
պատրաստելու գործում: Տարածելով ամենաստոր
ստեր ԽՍՀՄ-ի մասին, վաստորեն կոչ անելով
զինված ինտերվենցիայի և միաժամանակ քողար-
կելով նրա վտանգը, II ինտերնացիոնալի կուսակ-
ցությունները դերմանական սոցիալ-դեմոկրա-
տիայի գլխավորությամբ բարոյապես և նյութա-
պես աջակցում էյին ուսական մենչևիկիների վնա-
սարարական աշխատանքներին, վորոնք բոլի ե-
յին կազմել Կոնդրատե-Չայանովի եսերա-կուլա-

կային խմբակների և սեհարյուրակային արդյունաբերական կուսակցութեան» հետ :

Այսպիսով «մեծ պետութեանները» և նրանց վաստակները—մեր արևմտյան հարեւանները, պատերազմ պատրաստելու հսկայական աշխատանք են ծավալում : Պատրաստվելով այդ պատերազմին, կապիտալիստները հասկանում են, վոր նրա յեղքը դպրի չափով կախված է այն յերիտասարդութեան արամադրութեանից, վորը լրացնելու յե բանակի շարքերը : Այդ իսկ պատճառով բուրժուազիան ամեն ճիշդ գործ է դնում, վորպեսզի միլիտարիզացիայի յենթարկի յերիտասարդութեանը, դատարակի նրան ազգայնական վոգով, բուրժուազիայի շահերի համապատասխան, դարձնի նրան պատերազմի անառարկելի գենը, առաջին հերթին ԽՍՀՄ-ի դեմ մղվելիք պատերազմում :

Մենք գիտենք, վոր այդ պատերազմը լինելու յե դասակարգային պատերազմ, միջազգային բուրժուական հակահեղափոխական ուժերի պատերազմն ընդդեմ պրոլետարական հեղափոխութեան : Պատերազմի յեղքը կախված կլինի վոչ միայն զինվորական տեխնիկայից և իմպերիալիզմի խաղաղ ժամանակվա հիմնական բանակից

ու ֆաշիստական պահեստից, այլ և մի շարք ուրիշ ավելի զորեղ ֆակտորներից և առաջին հերթին աշխատավոր մասսաների դեպի պատերազմն ունեցած վերաբերմունքից : Պատերազմի ընթացքում բուրժուազիան ստիպված պետք է լինի բանակ կանչել նոր կադրեր, քանակով գերազանց խաղաղ ժամանակվա բանակին և բաղկացած գլխավորապես բանվորներից ու գյուղացիներից : Այսպիսով բուրժուազիան հարկադրված պետք է լինի պատերազմել հիմնականում բանվորների և գյուղացիների ուժերով և հենց այդ բանվորների ուժերով խաղաղ ժամանակվա արդյունաբերութեանը վերակառուցել պատերազմական պետքերին սպասարկելու համար : Իսկ կցանկանա՞ն և կկռվեն արդյոք բանվորներն ու գյուղացիները իրենց դասակարգային թշնամու—չահագործողների շահերի համար : Արդյո՞ք բանվորները ֆարքիկաներում և գործարաններում կաշխատեն պատերազմի համար, պատրաստելով իրենց պրոլետարական հայրենիքը—ԽՍՀՄ-ն վոչնչացնելու միջոցներ : Այս հարցը ծառացած լինելով բուրժուազիայի առաջ, այնուամենայնիվ չի դադարեցնում նրա ինտերվենցիոնիստական մտադրութեանները : Բուրժուազիան հույս ունի դուրս գալ

ճշմարտության իմաստը չափելի, նրա վրա չեն ընկնում ճշմարտության ամբողջ ծանրությունը, պատերազմի միջոցով լուծել իր բոլոր հակասությունները, թուլացնել սոցիալիզմ կառուցող յերկրի հեղափոխականացող աղղեցությունը և կանգնեցնել համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխություն հզոր արշավի ընթացքը:

ԽՍՀՄ-ի դեմ միացյալ ճակատ ստեղծելու իմպերիալիստների այդ հաշիվներին ավելի զորեղ կերպով հակադրվում է ԽՍՀՄ-ն պաշտպանելու համար ամբողջ աշխարհի պրոլետարների միացյալ ճակատը: Կապիտալիստական յերկրների տընտեսական ճշմարտության, գործազրկության հսկայական աճման և մեր սոցիալիստական շինարարություն ղուռն հաջողությունների աղղեցություն տակ, ուղղորդվում չղարձնելով խստազույն տերրորին, աճում և ծավալվում է պրոլետարիատի հեղափոխական շարժումն ամբողջ աշխարհում, ամրանում նրա համակրանքը ԽՍՀՄ-ի հանդեպ, աճում մեր յեղբայրական կոմկուսակցությունների, կոմյերիտիությունների, կարմիր պրոֆմիությունների ու բանվոր դասակարգի ուրիշ հեղափոխական մասնաշաղկապ կազմակերպու-

թյունների աղղեցությունը. կռիվներում կոմկուս էն չինական կարմիր բանակի շարքերը:

«Մենք չըջապատված ենք թշնամիներով: Այո՛, բայց կապիտալիստները նույնպես: Աճում է և կաճի մեր բարեկամների քանակն ու վորակը, դա կնշանակի աճում է կապիտալիզմի թշնամիների քանակն ու վորակը» (Մ. Գորկի): Բուրժուազիան հասկանում է այդ բանը և ահա թե ինչու է միջի ալոց, պատերազմ պատրաստելով ԽՍՀՄ-ի դեմ, նա փորձում է միջոցներ գտնել վոջնչացնելու ԽՍՀՄ-ն. առանց ստեղծելու բազմամիլիոն բանակներ, նախ և առաջ ընդարձակելով ու ամրացնելով ղինվորական տեխնիկան: Բայց չե՞ վոր մեքենային մարդն է դեկավարում, իսկ այդ մարդը-գինվորական շինել հագած բանվորն ու գյուղացին, իր վնասկան խոսքը կասի նոր պատերազմի ժամանակ:

ՀՆԳԱՄՅԱԿԸ ՅԵՐԿՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒՆԱ-ԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՔՆ Ե

Ապագա, պատերազմը բախարարված կլինի կովի տեխնիկական միջոցների հսկայական նյութերով: Ըստ արժանույն դնահատելով հակառակորդի տեխնիկան, այնուամենայնիվ մենք չպետք է աղքատնակություն մեջ տարածենք այն սխալ

տեղեկութիւնները, թէ իմպերիալիստների դիմ-
փորական տեխնիկան գերազանցում է մերին:

Գաղափարական պատերազմի շրջանում մենք
լնտելացանք այն մտքին, վոր մենք աղքատ ենք
ու վատ զինված, վոր մենք կոմկոմ է հաղթում
ենք շնորհիվ մեր նսլատակի գիտակցութեան և
մասսայի մեծադույն հեղափոխական վերելքի:
Բայց այժմ շնորհիվ հնդամյակի հաջող Դատար-
ման և գերակատարման, մեր յերկիրը, նրա հետ
նաև մեր Կարմիր բանակը, պատրաստ են սպազա
պատերազմում հեղափոխական վողին բազմա-
պատկել մարտական տեխնիկայով:

Մենք հաջողութեամբ առաջ ենք գնում կու-
սակցութեան առաջադրած խնդիրները կատարե-
լու ուղիներով—տեխնիկական—տնտեսական ասպա-
րիզում 8—10 տարվա մեջ հասնել ու անցնել առա-
ջավոր կապիտալիստական յերկրներին:

Ծանր արդյունաբերութեան բնագավառում
(չուգուն և քարածուխ) մենք այնքան ենք առաջ
գնացել, վոր այս տարի կհասնենք Ֆրանսիային
ու Անգլիային: Մենք ստեղծեցինք մի շարք ար-
դյունաբերութիւններ տեխնիկայի վերջին խոսքի
համաձայն: Մեր ավիացիոն արդյունաբերութիւն-
ներ բռնում է աշխարհի առաջավոր տեղերից մե-
կը: Մեր ավտոմոբիլային և տրակտորային

գործարանները կառուցվել և կառուցվում են հա-
մաշխարհային տեխնիկային հասնելու հաշվով
և արդեն այս տարի մենք կունենանք տասնյակ
հազարավոր մեր սեփական ավտոմոբիլներն ու
տրակտորները: Մեր գյուղատնտեսութիւնը
վճռականորեն վերակառուցվում է սոցիալիստա-
կան հիմունքներով, դրա հիման վրա խիստ կեր-
պով բարձրացնելով իր արտադրանքը: Մենք վե-
րացնում ենք կուլակութիւնը,—վերջին լուրջ
կապիտալիստական դասակարգը,—համատարած
կոլեկտիվացման բաղայի վրա:

Մենք ունենք պլանային տնտեսութիւն, վորը
բոլոր կապիտալիստական յերկրների հանդեպ մեզ
տալիս է հսկայական առաջնութիւններ յերկրի
ուժերի հետևողական և պլանաչափ մոբիլիզա-
ցիայի դործում:

Յերկրի ինդուստրացման Ֆոնի վրա աճում է
մեր Կարմիր բանակի ռազմական ու տեխնիկա-
կան հզորութիւնը: Բերենք մի քանի որինակներ.
Պարսկաստանում 1930 թ. կայացած միջպղպային
մրցութիւններին, վորտեղ մասնակցում էին
նաև Ֆրանսիական ողջունները, մեր կարմիր սա-
վառնորդները մեր ինքնաթիւններով առաջին տե-
ղը գրավեցին: Խորհրդային գործարաններում

չինչաժ մեր տանկերն իրենց հիմնական վորակով
չեն գիշում արտասահմանյան տանկերին. նույնը
նաև սպառազինման ուրիշ միջոցների նկատմամբ.
Տարեց տարի աճում և ամրանում և ռազմա-ծո-
վային կարմիր նավատորմի ռազմական ու տեխ-
նիկական զորեղությունը:

Բայց այս բոլորը դեռ բավական չէ: Բուր-
ժուազիան պատրաստում է մեր դեմ մի քանի
պետությունների կողմից: Յեվ մենք պատե-
րազմի դեպքում պետք է նրան հակադրենք կար-
միր բանակը վոչ պակաս սպառազինությամբ, և
վոչ պակաս ռազմական տեխնիկայով:

Դրա հետ միաժամանակ պատերազմի դեպ-
քում ՍՍՀՄ-ն սեղմվելու չէ բլոկադայի ողա-
կում: Այդ հանգամանքը պահանջում է ամենա-
արագ թափով աղատել մեր յերկիրն արտաքին
կախումից: Ահա թե ինչու յերկրի ինդուստրաց-
ման բարձր տեմպերի, արտադրանքի վորակի և
գյուղատնտեսության կոլեկտիվացման համար
տարվող սլաքարը մճռական նշանակություն ունի
մեզ համար:

«Կասեցնել տեմպերը— նշանակում է յետ
մնալ: Իսկ յետ մնացողներին խփում են: Բայց
մենք չենք ցանկանում խփված լինել: Վո՛չ, չենք

ցանկանում: Հին Ռուսաստանի պատմությանը
կայանում է նրանում, վոր նրան անընդհատ խը-
փում էյին յետամնացության համար: Խփում ե-
յին, մոնղոլական խաները: Խփում էյին տաճկա-
կան բեգերը: Խփում էյին չվեղական Փյոդաշե-
րը: Խփում էյին Լեհ-լիտովյան պաները: Խփում
էյին անդլո—Փրանսիական կապիտալիստները: Խը
փում էյին ճապոնական բարոնները: Խփում էյին
յետամնացության համար:

Ձինվորական յետամնացության, կուլտուրա-
կան յետամնացության, գյուղատնտեսական յե-
տամնացության համար: Խփում էյին վորովհետև
դա ձեռնտու չէր և անպատիժ մնում: Հիշեցեք
մինչհեղափոխության պոյետի խոսքերը. «Դու և
աղքատ, դու և առատ, դու հզոր, դու և անզոր,
մա՛յր Ռուսաստան»: Հին բանաստեղծի այդ խոս-
քերը լավ անգիր էյին արել այդ պարոնները:
Նրանք խփում էյին և ավելացնում. «դու և ա-
ռատ», նշանակում է կարելի չէ չահվել: Նրանք
խփում էյին և ավելացնում. «դու հզոր և անզոր»,
նշանակում է կարելի չէ խփել ու կողոպտել ան-
պատիժ: Այսպես է կապիտալիզմի սրենքը—խփել
յետամնացներին ու թուլներին: Կապիտալիզմի
գայլի որենք: Դու յետ մնացիր, դու թուլլ ես,

նշանակում է դու իրավացի չես, նշանակում է կարելի չէ քեզ խփել ու ստորացնել: Դու ուժեղ ես, նշանակում է դու իրավացի չես, նշանակում է քեզնից պետք է ղեուշանալ: Ահա թե ինչու չի կարելի մեզ այլևս յետ մնալ» (Ստալին):

Մական ջիչ է ստեղծել տեխնիկա ընդհանրապես և ռազմական տեխնիկա մասնավորապես: Հարկավոր է նաև լիովին տիրապետել նրան: Հարկավոր է ամենակարճ ժամանակամիջոցում պատրաստել զինվորական մասնադետ—հրամանատարների և բարձորակ մարտիկ մասնադետների հսկայական կադրեր.— ուղաչուներ, մեխանիկներ, տեխնիկներ, չոֆերներ, տանկավարներ, զրահամեքենաներ ու տրակտոր վարողներ, քիմիկոսներ, կապավորներ, սակրավորներ, զնդացրորդներ, հետախույզներ և այլն և այլն: Դա հեշտ գործ չէ և Կարմիր բանակին անհրաժեշտ է լուրջ և բազմակողմանի ոգնություն:

IX ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅԱՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Յերկրի պաշտպանության համար մեր կատարելիք նախապատրաստական աշխատանքների մեջ գլխավորն ու կարևորը հանդիսանում է կոմյերի-

տակաների ռազմական ուսուցումը, նրա միջոցով մեր Կարմիր բանակի համար պահեստի ուժեր պատրաստելը: «Կոմյերիտմիությունը բանակի բնական պահեստի ուժն է» (Վորոշիլով), և այդ յերեքմիլիոնանոց պահեստի յուրաքանչյուր անդամ վճռի միայն խոսքով, այլ և գործով պետք է պատրաստ լինի մտնելու Կարմիր բանակի շարքերը, իր մարտական պատրաստությունը սկսեք և զուգակցի ռազմական զխտելիքների ուսումնասիրության իր առօրյա աշխատանքներին, զխտնալ շարքը, զխտնալ բանակի կառուցվածքը, անպայման կատարելագործված չափով զխտնալ Կարմիր բանակի զենքի տեսակներից մեկը,—այսինքն անպայման ունենալ համապատասխան զինվորական կվալիֆիկացիա:

Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է գիտենա, վոր լոկ «հրացանը վերցնելու, թնդանոթի կամ տանկի մոտ գնալու պատրաստ լինելը դեռևս բավական չէ, ճիշտ այնպես, ինչպես արտադրության ասպարիզում բավական չէ միայն պատրաստ լինել կանգնելու պատահած դադդյահի առաջ ու նրա վրա աշխատել հանուն սոցիալիզմի բարորության: Դուք գիտեք, վոր կարելի չէ գնալ ու կանգնել պատահած դադդյահի առաջ, կարելի չէ և... ջարդել այն, յեթե դու պատրաստված

չես այդ աշխատանքի համար այդ իսկ դադարահան
վրա, յեթե դու նրան չես ուսումնասիրել ին պես
հարկն ե, չգիտես նրան» (Վորոշիլով) :

Ապագա պատերազմում, «վորը մենք չենք ցան-
կանում, վորի դեմ պայքարում ենք, բայց վորը
պատրաստում են մեր դեմ, պահանջվում են վորա-
կյալ մեխանիկներ, տեխնիկներ, պահանջվում են
վոչ միայն մեռնելու պատրաստ մարդիկ, այլ այն-
պիսիները, վորոնք կարողանան հմտությամբ վար-
վել այդ ըստ ամենայնի ահեղ և բավականին ան-
հաճ պատերազմական մեքենայի յուրաքանչյուր
պտուտակի հետ» (Վորոշիլով) : Հենց այժմ պետք
է յուրացնել այդ զինվորական տեխնիկան, սովորել
կառավարել և գործադրել այն զաւիճ պատե-
րազմում : «Մեզ վրա կատարվող հարձակմանը մենք
պարտավոր ենք հակադրել մեր յերկաթյա, լավ
վարժված, քաղաքականապես կայուն, լավ սպա-
ռազինված բոլորիկյան բանակը... Մենք պետք է
գործն այնպես դնենք, վոր առաջիկա պատերազ-
մին հաղթենք «քիչ արյունով» և այդ պատերազ-
մը վարենք այն յերկրի տերրիտորիայի վրա, վո-
րըն առաջինը սուր կբարձրացնի մեզ վրա» (Վո-
րոշիլով) :

Ահա ինչու ՀամԼԿՅԵՄ-ի IX համագումարը
բարձր պահանջներ առաջադրեց յուրաքանչյուր

կոմյերիտականի և ահա թե ինչու այդ պահանջ-
ները պետք է իրագործվեն ամենակարճ ժամանա-
կամիջոցում :

Համ. ԼԿՅԵՄ-ի IX համագումարին մենք
յեկանք կոմյերիտականների ռազմական ու-
սուցման անրափարար ցուցանիշներով : IX հա-
մագումարը նշեց, վոր կոմյերիտականների ընդ-
հանուր ռազմական ուսուցման, զիրեկտիվը չի
կատարված : Հենց ամենամոտ ժամանակներում
գործադրելով մեր բոլոր ջանքերը, մենք պետք է
կտրականապես փոխենք այս դրություներ և կա-
տարենք համագումարի վորոշումը, վորտեղ աս-
ված է՝ «Կոմյերիտականների ռազմական աշխա-
տանքների թափն ու բովանդակությունը համա-
գումարը գտնում է անհամապատասխան յերկրի
պաշտպանության և ԲԳԿԲ-ի նոր տեխնիկական
սպառադինման, ժամանակակից պահանջներին և
առաջարկում է անհապաղ իրագործել կոմյերի-
տականների ընդհանուր պարտադիր ռազմական
ուսուցման խնդիրները, պահանջելով, վոր յու-
րաքանչյուր կոմյերիտական յուրացնի ընդհա-
նուրի միևնույնը և հատուկ ռազմական՝ զլխա-
վարապես տեխնիկական գիտելիքներից մեկը :
Կոմյերիտմիություն չարքերում տեղ չպիտի ունե-
նան նրանք, ովքեր խեղադնահատում են ռազմա-

կան պատրաստութեան անհրաժեշտութիւնը և նրանք, ովքեր որեց որ չեն տանում ռազմական աշխատանքներ» :

Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է գիտենա ան պարտաւորութիւնները, վոր դրված են նրա վրա միութեան կանոնադրութեամբ : Ահա թե ինչ է ասում կանոնադրութիւնը. «Կոմյերիտականը պետք է հարկավոր բոլորէին զենքը ձեռքին կանոնի յերկրագնդի միակ աշխատանքի հանրապետութեան պաշտպանութեան համար : Նա պետք է ուսումնասիրի ռազմական դործը, պարտաւոր է տիրապետել ռազմական զինքիսլիններէրից վորեւ մեկին, լինել ամենից որինակելի, կարգապահ կարմիր բանակային ու ու կարմիր նախտորմային, պատերազմի ժամանակ լինել կրակի առաջավոր դծի վրա, համարձակ նայել վտանգին և պատրաստ լինի իր կյանքը տալու պրոլետարիատի շահերի համար» :

Պատրաստվելով մեր պրոլետարական պետութեան պաշտպանութեան համար, մենք պետք է չատ լավ իմանանք, վոր դասակարգերի դալիք պատերազմը լինելու յե համառ ու անողորմ, վոր նրանում դործադրվելու յե վոչնչացնելու մինչ այժմ չտեսնված տեխնիկա, վորը պահանջում է մարտիկների պատրաստութեան բարձր մակար-

դակ : Այդ պատերազմին մենք պետք է պատրաստվենք ամենայն որ : Այսպես են IX համագումարի վորոշումները կոմյերիտականների ռազմական ուսուցման մասին : Իսկ վորո՞նք են այդ վորոշումները կյանքում կիրառելու միջոցները :

Կոմյերիտմիութենական կազմակերպութիւնների առաջին և հիմնական անելիքն այժմ կայանում է նրանում, վորպեսզի ամենակարգ ժամանակամիջոցում բոլոր կոմյերիտականները մտնեն ՊԱՋԼ-Ավիաֆիմի շարքերը և ընդգրկվեն ռազմական ուսուցմամբ : Կոմյերիտմիութեան ՊԱՋԼ-Ավիաբիմում կատարած աշխատանքների մեջ պետք է այժմ անգիջնապես վճռական բեկում կատարվի : Կոմյերիտմիութիւնը ՊԱՋԼ-Ավիաբիմի ամբողջ սխտեմում պետք է ստեղծի ամուր և ուժեղ ակտիվ, դառնա անալիսը ՊԱՋԼ-Ավիաբիմի ամբողջ զինվորական աշխատանքների մեջ : Կոմյերիտմիութենական բոլոր կազմակերպութիւնները պետք է ոգնեն ՊԱՋԼ-Ավիաբիմին ուսուցման նոր կայաններ կազմակերպելու, այդպիսիք կահավորելու համար միջոցներ ու նյութեր փնտրելու, շնորքեր գտնելու, նյութեղեն մասը վերանորոգելու և այլ աշխատանքների մեջ :

ՊԱՋԼ-Ավիաբիմի ռազմական ուսուցումը

տարվում է ուսուցման կայաններում, ուսումնա-
չարքային միավորներում, ԲՈՒՀ-երն ընդունվե-
լու ղինվորական նախապատրաստական դասըն-
թացներում, ծովային նավատորմի կիսակի-
պաժներում և այլն: Ուսղմական ուսուցման սիս-
տեմն ընդհանրապես ընդգրկում է մարտական
պատրաստման բոլոր հիմնական տեսակները և
պատրաստում կադրեր ըստ զորքի բոլոր հիմնա-
կան տեսակների, վորը հնարավորութուն է տա-
լիս յուրաքանչյուր կոմյերիտականի ղենքի տե-
սակն ընտրել ըստ իր հայեցողության: Բայց և
այնպես յուրաքանչյուր կոմյերիտական զորքի
տեսակն ընտրելիս, պետք է յեղք ընդունի վոչ մի-
այն իր անձնական շահերը, այլ և այն, թե գոր-
քի վոր տեսակին նա ավելի յե համապատաս-
խանում իր Ֆիզիկական վիճակով, ղենքի վոր
տեսակին ավելի մոտ է իր կվալիֆիկացիան, ուղ
մական պատրաստության ի՞նչ ձեվեր են անց-
կացվում իր քաղաքում, չրջանում և այլն, այն
հաշվով, վոր նա հնարավորութուն ունենա առանց
վնասելու արտադրության մեջ կատարած իր հիմ-
նական աշխատանքներին, հաճախել ուղմական
պարապմունքներին:

Կոմյերիտականները պարտադիր ուղմական
ուսուցման հիմնական ձեվը հանդիսանում է ու-

սուցման կայաններում և դասընթացներում պա-
րապելը: Դրա համար ուսուցման կայաններում և
դասընթացներում ուսուցումն այնպես պետք է
ղրվի, վոր զուգադիպի կայաններին և դասըն-
թացներին կցված ձեռնարկների ու հիմնարկների
հանդուրի որերին: Պետք է այնպես անել, վոր
կոմյերիտականները մի ամսվա մեջ պարտադիր
ուղմական ուսուցմանը տրամադրեն վոչ սրակաս
քան 12 ժամ (3 հանգստի որ 4-ական ժամ): Վե-
րակառուցելով և զարգացնելով կոմյերիտմիու-
թյան ամբողջ ուղմական ուսուցումը, մենք
պետք է հաշվի առնենք կոմյերիտմիության և
ՊԱՋԸ-Ավիոնի առաջավոր քջիջների ուղմա-
կան աշխատանքների վորձը, վոչ մի ղեպ-
ում թույլ չտալով թեքումներ ամեն տեսակի
ուսումնա-չարքային միավորները վոչնչացնելու
ուղղությամբ: Մի քանի մեծ գործարաններում,
մենք այժմ ունենք հրաշալի ուսումնա-չարքային
միավորներ, վորոնք մեծ ղվարությամբ ու
հաստատակամությամբ սարքավորվեցին վորոչ
չալիի նյութեղեն մասերով, ձեռք բերին կաղմա-
կերպչական վորձ և ուսումնասիրում են իրենց
արտադրությանը մոտ կանգնած զորքի տեսակը:
Այդպիսի ուսումնա-չարքային միավորներին
պետք է ամեն կերպ խրախուսել, ցույց տալ նյու-

թաղան ոգնություն, կցելով հրահանգ ազան
կազմ և այլն: Նշանցից ավելի ամուսնի: Երբ պետք
է հենց այնտեղ, գործարանին կից վերած. Լ ու-
սուցման կայանների, կցել նրանց սուրճ գործա-
րաններին կոմյերիտականներ, վորոնք ցանկա-
նում և ուսումնասիրել տվյալ զինվորական մաս-
նադիտությունը:

Հին ուսուցման կայանները լայնացնելու և
նորերը կազմակերպելիս անհրաժեշտ է մեծ ու-
շադրություն դարձնել զրահամասերի զինվորա-
կան տեխնիկան ուսումնասիրող ուսուցման կա-
յաններ ստեղծելու վրա: Ընդ վսրում պետք է
յեղնել գլխավորապես նրանից. թե ի՞նչ մասնա-
գիտության կոմյերիտականներ են կցվում տվյալ
ուսուցման կայանին: Որինակ, յեթե կայանին
կցված են ավտոմոբիլային գործարանի կամ դա-
րաժի կոմյերիտական բանվորներ, նշանակում և
տվյալ կայանում անհրաժեշտ է պատրաստել
գլխավորապես մարտական մեքենաներ վարող-
ներ, այդ մեքենաների համար զնդացրորդներ,
հրետավորներ, ուսումնասիրել տակտիկան, զրա-
հա-մեխամոտոմասեր: Նույնը նաև մեքենա-տը-
րակտորային կայաններում, խորհ. տնտեսու-
թյուններում և այլն: Ռազմական գիտելիքների
իմաստներ պետք է պահել միայն այնտեղ, վոր-

տեղ հնարավոր չե ուսուցման կայաններ ստեղ-
ծել (գյուղում, ցրված մանր բնակավայրերում ու
ձեռնարկներում և այլն) և այնտեղ, վորտեղ
պարտադիր ռազմական ուսուցման մեջ չեն ընդ-
գրկված փոքրատարիք կոմյերիտականներ:

Կոմյերիտիության ամեն տեսակի ռազմա-
կան ուսուցումները պետք է յենթարկվեն զինվո-
արկան խիստ կարգապահության և պատասխա-
նատվության: Կարգապահությունը, պլանայ-
նությունը և հետևողականությունը ուսուցման
մեջ հաջողության հիմքն են կազմում: I աստի-
ճանի ծրագիրը սովորելուց II աստիճանի ծրա-
գիրն անցնել, II աստիճանի ծրագիրը սովորե-
լուց ջոկատների և դորախաղերի ուսմունքին անց-
նել, այսպես և ուսուցման ճանապարհը: Ամեն
տեսակի «դորախաղերն» ու դաշտ դուրս դալը մի-
միայն այն ժամանակ ոգտակար ու հետաքրքրա-
կան կլինեն, յերբ դրա համար տարված կլինեն
բավականին լուրջ ուսուցման պատրաստություն-
ներ, և յերբ դաշտ դուրս դալը կլինի լավ կազ-
մակերպված, նյութապես ապահովված և վոր
նրա գլուխ կանգնած կլինեն լավ պատրաստված
ընկերներ:

Կոմյերիտիության պլանաչափ մարտական
պատրաստության գործում հրաշալի հիմք դրեց

«Կոմսոմոլսկայա Պրավդա»-ն, վորն առաջադրեց
կոմյերիտմիության աշնանային զորախաղերը
Կարմիր բանակի մասերի հետ անցկացնելու
ինդիորը և նեց նրա պատրաստության կոնկրետ
պլանները, «մարշրուտներ»։ Մարտական պատ-
րաստության «մարշրուտները» ուսման պլան են
առաջադրում, վորը սլահանջում է ուսուցման I
աստիճանն սովարտել, այսինքն՝ անհատ մարտի-
կին պատրաստել մինչեւ մայիսի 15-ը։ II աստի-
ճանի ուսուցումը, այսինքն՝ մանր ստորաբա-
ժանումներ պատրաստել մինչեւ սեպտեմբերի
15-ը և մինչեւ ԲԳԿԻ-ի աշնանային զորախաղե-
րը, անցկացնել մի քանի ջոկատային ուսուցում-
ներ Կարմիր բանակի հետ միասին։ Կոմյերիտ-
միութենական բոլոր կազմակերպությունները
պետք է հիշեն, վոր միտյն կոմյերիտական լա-
վադույն ջոկատներին պետք է թույլատրվի մաս-
նակեցել զորախաղերին։ Լինել լավագույն կոմյե-
րիտական ջոկատը, պայքարել զորախաղերին
մասնակցելու պատվի, մարտական պատրաստու-
թյան պլանների կատարման ու գերատակարարման
համար, պետք է դառնա կոմյերիտմիութենական
յուրաքանչյուր կազմակերպության, յուրաքանչ-
յուր կոմյերիտականի դործը։

Կոմյերիտմիությանն անհրաժեշտ է, արտա-

դրության մեջ տեմպերի և վորակի համար ու-
նեցած պայքարի հսկայական փորձն ամիջապես
տեղափոխել ռազմական ուսուցման մեջ։ Անհրա-
ժեշտ է, վոր կոմյերիտմիութենական բոլոր կազ-
մակերպությունները լայնորեն կիրառեն սոց-
մրցումը։ Սոցմրցման կարեւորագույն որոշակու-
թյունը է լինեն կոմյերիտականների 100 տոկոսային
ներդրումը ռազմական ուսուցման մեջ, ու-
սուցման կայանների լավագույն կազմակերպու-
մը, կահավորումն ու պահպանումը, ռազմական
ուսուցման լավագույն դրվածքը, մարտական
պատրաստության պլանների կատարումն ու դե-
րակատարումը, մարտական պատրաստության
ընթացքի լուսաբանությունը մամուլում և այլն։
Յուրաքանչյուր կոմյերիտական պետք է հարվա-
ծային լինի, նպատակ դնելով շատ լավ ուսում-
նասիրել Բանվորա-դյուղացիական Կարմիր բա-
նակի սպառազինման նյութեղեն մասերը, ուսում-
նասիրել առանձին ճյուղերը, կատարել վարժա-
կան և մարտական հրաձգությունների պայման-
ները, ուսուցման մեջ լինել կարգապահ ու ակ-
տիվ և այլն։

Առանձին ուշադրություն պիտի դարձնել ա-
մառային ռազմական ուսուցման պատրաստու-
թյունների վրա։ Անհրաժեշտ է ՊԱԶԸ-Ավիաբիմի

հետ միասին, հաշիվ առնելով նախորդ տարիների
փորձը հիշել կոմյերիտմիութենական ամբողջ մաս-
սային ամարային ռազմական ուսուցման մեջ ներ-
գրավելու ընդլայնած ծրագիրը: Ամարային ու-
սուցման ամբողջ սխառնում ճամբարները պետք
է առանձնահատուկ տեղ դրավեն և կոմյերիտմիու-
թենական յուրաքանչյուր կազմակերպություն
պետք է ձգտի, վորպեսզի կոմյերիտականները
լրիվ 100 տոկոսով անցնեն ճամբարների միջո-
ցով:

Աղջիկ-կոմյերիտականները պետք է պարտա-
դիր ռազմական ուսուցումն անցնեն տղա-կոմյե-
րիտականների հետ համահավասար. բայց նրանց
համար պետք է կազմակերպվեն գլխավորապես
կապի, ֆիմիական, կարմիր խաչի, սանիտարա-
կան, վարչատնտեսական, միլիցիական և այլ
խմբակներ:

Քաղաքացիական կոմյերիտմիությանն ոգնե-
լու գործում առանձնահատուկ դեր ունի կատարե-
լու զինվորական կոմյերիտմիությունը: Նրա ող-
նությունն առավելապես անհրաժեշտ է կազմա-
կերպելու և դնելու ռազմական ուսուցումը ու-
սուցման կայաններում, ուսումնա-չարքային միա
վորներում ու խմբակներում, առանձնացնելու և
տալու նրանց ղեկավարներ ու հրահանգիչներ,

կոմյերիտական հրամանատարներին աշտարակե-
զինրաժինների վարիչների ու կոմիտեների տրա-
մադրության տակ, ստեղծելու մարտական պատ-
րաստության կայանները ստուգելու և հրահան-
գելու բրիգադներ և այլն:

Կոմյերիտմիության ռազմական ուսուցումն
իրագործելիս հատուկ կարեւոր դեր պիտի խա-
ղա ընդհանրապես ռազմական ուսուցման և մաս-
նավորապես յուրաքանչյուր կոմյերիտականի ու-
սուցման ղեկավարությունն ու աշխատանքների
ընթացքի կոնտրոլը: Այս բնագավառում կոմյե-
րիտմիությունը դեռևս հասարակական մեծ փորձ
չունի: Այժմ, աշխատանքների ծավալման ըն-
թացքում անհրաժեշտ է ուշադրությամբ ուսում-
նասիրել փորձը, դտնել զինվորական ղեկավարու-
թյան ճկուն ձևեր ու կազմակերպել փորձերի լայն
փոխանակություն: Կոմյերիտմիութենական բոլոր
կազմակերպությունները պետք է հաւանան, վոր
առանց տարի ու ճկուն աշխատող զինվորական ա-
պարատի, անհնար է բարձրացնել ռազմական ու-
սուցման գործը և ամբողջ ռազմական աշխատա-
տանքները կոմյերիտմիության մեջ: Անհրաժեշտ
է հենց ամենակարճ ժամանակամիջոցում կոմյե-
րիտմիության զինվորական ապարատի աշխա-
տանքներն առմատապես բարելավել և աշխատե-

դնել, վոր բջիջից մինչև ցելսը տեղյակ լինեն ամբողջ ռազմական աշխատանքների ընթացքին: Այն պատասխանը, թե «մինչև այժմ ռազմական աշխատանքների այս կամ այն աստիճանները բնորոշող ի մի բերած նյութեր չկան կազմակերպության մեջ» չպետք է լինի: Բջիջի յուրաքանչյուր շարքային անգամ, չխոսելով արդեն ղեկավար ընկերների մասին, պետք է գիտենան, թե ինչպես են բնթանում ռազմական աշխատանքներն իր բջիջում, չրջանում և այլն:

Կոմյերիտմիության ղինվորական ասարատից անհրաժեշտ է պահանջել պարզ ու կազմավազ աշխատանք: Կոմյերիտմիության յուրաքանչյուր ղինվորական աշխատող պետք է հիշի, վոր անմիջականորեն իր վրա յեն դրված յերկրի պաշտպանունակությունն ամրացնելու և բանվորա-զյուղացիական Կարմիր բանակի համար կազրեր պատրաստելու պատասխանատու և պատվավոր խնդիրները:

ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԳԱՅԼԵՐԸ

Համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում, վոր անցել է համ. ԼԿՅՅՄ-ի IX համագումարից հետո, Միության առաջավոր կազմակերպու-

թյունները կարողացան համախմբել ընդհանուր պարտադիր ռազմական ուսուցման մասին համադրամարի վորոշումն իրադրոծելու շուրջը և սրդեն հասան մի քանի դրական հետեվանյների՝ այդպիսին կատարելու, «Կոմսոմոլսկայա Պրալդալի» հայտարարած ռազմական պատրաստության առաջին մարչրուտն անցկացնելու լործում:

Կոմյերիտականների ռազմական ուսուցումը կազմակերպելու վորձն արդեն մենք ունենք: Այդ վորձը պետք է դառնա ամբողջ միության սեփականությունը:

Կոմյերիտմիության Մոսկվայի կազմակերպությունն արդեն կարողացել է վերակառուցել կազմակերպությունների ռազմական աշխատանքների ղեկավարությունը: Շրջաններում և բջիջների ղդալի մեծ մասում ընտրված են ղինվորական աշխատավորների կազրեր, ռազմական պատրաստության շուրջը ծավալվում է սոցմրցումն ու հարվածայնությունը, կազմակերպվում է մասսայական կոնտրոլ, ռազմական պատրաստության վերաբերյալ վորոշումների կատարման ստուգում հսկողություն, կանոնավոր անց են կացվում խորհրդակցություններ, կազմակերպվում շրջանային և համամոսկովյան ղինվորական կազմակերպիչների, Պաշտ-Ավիաբիմի բջիջների քարտուղար-

ների ու պահեստի հրամկալմի հավաքներ։ Հետադոտութունների, կատարման հսկողութուն, խորհրդակցութունների և հավաքների միջոցով հայտնաբերվում են առանձին շրջանների, բնիկների և ուսուցման կայանների նվաճումները, փորձը և այդ փորձը արվում է ամբողջ կազմակերպութանը։ Հենց այստեղ հայտնաբերվում են բոլոր բացերը, փորոնց դեմ կազմակերպութան ղեկավարութունը իր ժամանակին ձեռք է առնում վճարման միջոցներ։

Դրա հետևից արվում այժմ Մոսկվայում մենք ունենք արդեն 51 ուսուցման կայաններ, փորտեղ ռազմական դորժը սխտեմատիկաբար սովորում են մինչև 30-000 կոմյերիտականներ, փոր կազմում է պարտադիր ռազմական ուսուցումն անցնելու յենթականների թվի 60 տոկոսը։ Ռազմական ուսուցման դրութունն ըստ Մոսկվայի առանձին շրջանների բնորոշվում է հետևյալ տվյալներով.

Պրոլետարական շրջանում կազմակերպված են 5 ուսուցման կայաններ, փորոնցից 3-ը տալիս են ընդհանուր հրաձգային պատրաստութուն, մեկը «ԱՄՈ» դործարանին կից, փորն ընդգրկում է Լենինյան արվարձանը, պատրաստում է զրահամեքենաներ ու տանկեր վարողներ և մեկ հրետալորների կայան։ Ստեղծված է ծովային կիսաեկրպետ։ Այլտոհավաքման դործարանին կից

կազմակերպված է ուսումնա-լարքային միավոր մոտորիստներ պատրաստելու համար։ Բոլոր ռազմական կայաններում պարապմունքները տարվում են 120 ժ. ծրագրով իսկ զրահատանկային կայաններում 140 ժ. ծրագրով։

Ուսուցման կայանների նյութեղենների մասը բաղկացած է տանկերից, զրահամեքենաներից, դաշտային թեթև թնդանոթից, «Մակսիմ» զրնդացիներից, յերեք դժանի վարժական հրացաններից և բեռնատար մեքենայից։

Բոլոր կայաններում սխտեմատիկաբար սովորում են 2500 կոմյերիտականներ, փորի 30 տոկոսը աղջիկ։

Ձերմինսկու շրջանում կազմակերպված են 4 ուսուցման կայաններ, փորտեղ սովորում են 2500-ից ավելի կոմյերիտականներ. հաճախումների միջին տոկոսն է 80։

Կարմիր Պրեսնիայի շրջանում կազմակերպված են 5-ը, սովորում են 3300 կոմյերիտականներ։ Կայանների հաճախումների միջին տոկոսն է 50, մի քանի ձեռնարկներ ունեն 90 տոկոս հաճախումներ. բայց կան և այնպիսի ձեռնարկներ (փորոնք չեն կարողացել ծավալել մասսայական աշխատանքները, կոմյերիտականներին բացատրել ռազմական ուսուցման անհրաժեշտութունը)

նը), վորտեղ հաճախումները կազմում են ընդամենը 30 տոկոս: Պետք է ասել, վոր այդ ձեռնարկների ըջիջների նկատմամբ չըջանային կոմիտեյի կողմից դեռևս ձեռք չեն առնված միության ներդրածման միջոցներ:

Սոկոլնիկյան շրջանում կազմակերպված են 6 ուսուցման կայաններ: Բարաևի անվան Փարրիկայում ուսուցման կայանն ընդգրկում է 570 մարդ, «Բուրեվեստնիկ» Փարրիկայում 600 մարդ, «Բուգատիր» գործարանում 1100 մարդ: Կազմակերպված են հեծելադորի, ծովային, հրաձգային, դընդացիրային և քիմիական պատրաստության և կապի ծառայության կայաններ: Կայանների միջին հաճախումները կազմում են ուսուցման յենթակա կոմյերիտականների ընդհանուր թվի 52%-ը:

Ֆրանգեյսկի շրջանում ռազմական ուսուցման յենթակա յեն 4050 մարդ, սովորում են 3130, վորոնցից 840 անկուսակցական: Շրջանում բացված են 7 ուսուցման կայաններ, կազմակերպված է ծովային կիսակերպած 80 հոգու համար, կանանց վաչտ 87 հոգու, հեծելադորի 2 հեծելավաչտ և կապի վաչտ:

Բառևանսկի շրջանում բացված են 6 ուսուցման կայաններ, յենթադրվում են ընդգրկել 10,000 մարդ, ընդգրկված է 5528: Պարապմունք-

ների հաճախումները. № 1 գործարան-գարային կից կայանում՝ 94 %, ծովային կիսակերպածում 96-97 %:

Մոսկվայի հիմնական շրջաններում ռազմական ուսուցման դրությունը մոտավորապես նույնն է: Ձգտումը դեպի ռազմական ուսուցումը վոչ միայն տղա-կոմյերիտականների, այլ և աղջիկ-կոմյերիտականների և անուսակցական յերիտասարդության կողմից չավաղանց մեծ է: Այսպես որինակ, սովորողների մեջ աղջիկների տոկոսը Հոկտեմբերյան շրջանում կազմում է 40-ից բարձր, Բառևանսկի շրջանում մոտ 60: Կարմիր Պրեսնիայի շրջանում 3200 սովորողներից 1400 աղջիկ է: Անկուսակցական յերիտասարդությունը ներգրավված է ռազմական ուսուցման մեջ. Ջերթինսկի շրջանում 2150 սովորողներից 800-ը անկուսակցական են, Բառևանսկի շրջանում 4181 անկուսակցական են, 1737-ը, Կարմիր Պրեսնիայի շրջանում 3200 սովորողներից 1000-ը անկուսակցական են:

Կոմյերիտական և անկուսակցական յերիտասարդության մասսաների դեպի ռազմական ուսուցումն ունեցած այդ ձգտումը նկատվում է վոչ միայն Մոսկվայում, այլ և ամբողջ Միության մեջ: Դա արտահայտում է կոմյերիտության և բան-

Վերադարձողների և յերեսադարձված ժողովրդական պատրաստականությունը կուլելու Հոկտեմբերի նվաճումների, սոցիալիստական շինարարության համար: Ուղղական գործն ուսումնասիրելու այդ բուն ցանկությունը մենք պետք է բավարարենք ամբողջապես ու լիովին: Դրա համար մենք բոլոր հնարավորություններն ունենք. այն դատողությունները, որյեկտիվ պատճառների վրա հիմնվելու խոսակցություններն այն մասին, թե իբր մենք չունենք շենքեր, միջոցներ, կադրեր, վարժական բաղաներ և այլն, տեղի չպիտի ունենան: Մոսկվան սկսեց ուսուցման կայաններ ստեղծել չունենալով վարժական բաղաներ և 2 ամսվա ընթացքում կարողացավ հասնել բավականին զգալի հետևանքների:

Հարկավոր է միայն ցանկանալ, հարկավոր է գործի մեջ դնել կոմյերիտիականության յեռանդը, աշխատանքի քաջել հասարակայնությունը, չարժեք Պաշլը-ավլաքիմի տեղական, խորհրդային և արհմիութենական կազմակերպությունները, վորոնք առ այժմ կոմյերիտիության ուսուցման համար շատ քիչ բան են անում:

Ամրացնելով ձեռք բերած նվաճումները մենք պետք է առաջ շարժենք ռազմական ուսուցման գործը, հասնելով բոլոր կոմյերիտականներին նրա նույն ներգրավելուն, բարելավենք ուսուցման վո-

րակը, կազմակերպենք հսկողություն, իր ժամանակին հայտնաբերենք և ուղղենք նկատված թերությունները, տանենք հաճախումների խիստ հաշվառում: Այս տեսակետից լավ որինակ է տվել Ձերժինսկու շրջանը, վորը մտցրել է հատուկ վիճականեր:

ՊԱՋԸ ԱՎԻԱՔԻՄ
ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՄԱՐԶ
Շրջանային կոմիտե
Ձերժինսկու շրջանի

Վ. Կ. Ա. Յ. Ա. Կ. Ա. Ն.

Սույնը ներկայացնող ընկ.

Ո. Ա. Բ.
Ուսուցման կայան
193 թ.
Մոսկվա
Հեռաճիս №
(կ. տ.)

պարապում է շրջանային
ուսուցման կայանում
և պարտավոր է պարապմունքներին հաճախել 1931 թ.
հետևյալ ամիսներին ու որերին
Փետրվար Հունիս
Մարտ Հուլիս
Ապրիլ Ոգոստոս
Մայիս Սեպտեմբեր

Ուսուցման կայանի պետ՝
Կոմիտար

Նշանառումներ հաճախումների մասին

1. Փետրվար						5. Հունիս					
2. Մարտ						6. Հուլիս					
3. Ապրիլ						7. Ոգոստոս					
4. Մայիս						8. Սեպտեմբ.					

Առանձին նշանառումների համար

Միութեան մեջ չպետք է լինի ռազմական ուսուցման գործով չղրադվող վոչ մի բջիջ, չպետք է լինի ռազմական գործը չուսումնասիրող և պարապմունքներին չհաճախող վոչ մի կոմյերիտական:

Չնայելով մեր ձեռք բերած հաջողութիւններին, պարապմունքներին հաճախելու տեսակետից մի շարք կազմակերպութիւններում, վորոնց թվում նաև Մոսկվայում, գրութիւնն այնքան եւ մխիթարական չէ: Այսպէս որինակ, Կալինինի անվան գործարանում ուսուցման կայանի առաջին պարապմունքին վոչ վոք չեկալ, «Կարմիր պրոլետար» գործարանի ուսուցման կայանում պարապմունքի պետք է դային 1000 մարդ, յեկան 300: Ուսուցման կայանին պետք է կցված լինի 22 բւջիջ, կցված են 12-ը: «Կարմիր տեկստիլչիկ» ֆաբրիկայի ուսուցման կայանի պարապմունքներին պետք է ներկա լինին 2888 մարդ, հաճախում են 800:

Պետք է իր ժամանակին պարզեն պարապմունքների չհաճախելու պատճառները և իր ժամանակին միջոցներ ձեռք առնել նրա դեմ: Անհրաժեշտ է բոլոր կայանները բերել վայելուչ կարգ ու կանոնի և ինչպէս հարկն է կահավորել: Կոմյերիտ-միութեան ակտիվին վերից վար պարտադիր կեր-

պով պետք է ընդգրկել ռազմական ուսուցման ցանցի մեջ, կայաններում պարապելու որերին ազատելով նրան ամեն տեսակ այլ աշխատանքներից:

Այն կազմակերպութիւնների և բջիջների նւկատամբ, ուր դեռ «չեն հասել» ռազմական ուսուցման մասին ՀամԼԿՅԵՄ-ի IX համագումարի վորոշումները, պետք է անհապաղ ձեռք առնվեն համապատասխան միջոցներ: Այսպիսի կազմակերպութիւններ ու բջիջներ կան նունիակ Մսկվայում: Որինակ, Պյոտր Ալեքսեևի անվան ֆաբրիկայում կա 243 կոմյերիտական և նրանցից վոչ մեկը չի զբաղվում ռազմական գործի ուսումնասիրութեամբ: Մի շարք բջիջներում մինչև այժմ դեռ ևս չկան զինվորական կազմակերպիչներ: Կուրսկի յերկաթգծի վրա, կոմյերիտմիութեան 10 բջիջներից և վոչ մեկը վոչինչ չի անում ռազմական ուսուցման համար: Ռազմական ուսուցմամբ պետք է զբաղվեն 70 մարդ, իսկ պարապմունքներին ներկա յեն լինում 7, բջիջի բյուրոն վոչ մի անգամ ռազմական ուսուցման հարցը չի դրել, այն ժամանակ, յերբ Կուրսկու յերկաթգծի վրա կա վարժական դէնք, պահեստի հրամկազմ և այլն:

Ունեցած հնարավորութիւնները, նյութեղէն-

վարժական բազան դեռևս ամեն տեղ և լրիվ չա-
փով չի ոգտագործվում։ Ամենամեծ եֆֆեկտավո-
րությամբ նրանք կարող են ոգտագործվել միայն
ուսուցման կայաններում։ Դրա համար անհրա-
ժեշտ է ուսուցման կայանների ցանցն անընդհատ
մեծացնել։ Միաժամանակ առավելագույն չափով
խորացնել դոյություն ունեցող ուսուցման կետե-
րը, վորոնք պետք է անընդհատ աշխատեն։ Մի
շարք կայաններում կոմյերիտականների հաճա-
խումների, հառաջադիմությունների, կարգապա-
հության և նյութեղենների մասի գրությունն ան-
բավարար է։ Հարկավոր է հենց մոտադա ժամա-
նակները կարգավորել հաճախումների հաշվառու-
մը և պարապմունքներին չհաճախելու համար կոմ
յերիտականներին յենթարկել պատասխանատու-
թյան։ Հարկավոր է հիշել, վոր մենք չենք կարող
հասնել ցանկացած արդյունքների, յեթե լրջորեն
չձեռնարկենք ուսուցման կայանների աշխատանք-
ների կարգավորմանը։

Պետք է կիրառել ամենավճռական միջոցներ՝
մինչև աշխատանքից հեռացնելն ու կոմյերիտի-
ությունից վտարելը, այն քայքայվածներին ու ու-
պորտյունիստներին, վորոնք թերազնահատում են
ռազմական աշխատանքները և չեն սովորում ռազ-
մական գործը։

Ամենակարճ ժամանակամիջոցում զինվորա-
կան կարգապահությունը կայաններում պետք է
դնել պատշաճ բարձրության վրա։ Ուսուցման
կայաններում ամբողջ աշխատանքը պետք է դնել
զինվորական օրինակով և պահանջել կատարելու
զինվորական կարգապահության բոլոր կանոննե-
րը։ Զինվորական կարգապահությունը դեռևս բա-
ցակայում է ուսուցման կայանների մեծ մասի,
նույնիսկ հրամկադմի առանձին անդամների մեջ։
Նկատվում է մի շարք դեպքերում անփույթ, ձևա-
կան և կաղյունի վերաբերմունք դեպի իր պարտա-
կանությունների կատարումը։ Մենք նկատել ենք
այնպիսի դեպքեր, յերբ հրամանատարը կոմյերի-
տականներին պարապմունքի շարելիս ասում էր
«Սե՛նկա, ի՞նչ էս վորոճում, շարք կանգնիր»։ Այն
հրաժեշտ է վճռականորեն արմատախիլ անել այդ
այլանդակությունները։ Կոմյերիտիութենական
կազմակերպությունները պարտավոր են կարգա-
պահություն պահանջել ուսուցման կայան կանչ-
ված յուրաքանչյուր կոմյերիտականից, յուրա-
քանչյուր հրամանատարից ու քաղաշխատավորից։

Բացի համապատասխան կարգապահական
պատժից, պարտադանցության ամեն մի դեպքի
մասին անհրաժեշտ է անմիջապես հայտնել կոմ-

յերթիութեան բջիջին. իսկ բջիջները նման խըն-
դիրները պետք է անհապաղ քննութեան առնեն և
մեղավորներին միութեան պատասխանատվութեան
յենթարկեն: Այլեւի մեծ պատասխանատվութուն
պիտի կրեն հրամքադիպի այն անդամները, վո-
րոնք պատշաճ կարգապահութիւն սահմանելու
համար ձեռք չեն առնում բավարար միջոցներ:

Հատուկ ուշադրութիւն պետք է դարձնել
ուսուցման կայանների համար քաղաքականապէս
զրադեւտ ու հեղինակավոր քաղղեկներ ընտրելու
գործին: Մենք փաստեր ունենք, յերբ կայաննե-
րում այնպիսի քաղղեկներ են նշանակվում, վո-
րոնք վոչ միայն չեն կարողանում գործը կազմա-
կերպել, այլև քաղաքականապէս միանգամայն
անզրադեւտ մարդիկ են:

Իրրե բացասական փաստ պիտի նշել այն, վոր
առանձին ուսուցման կայաններում մինչև այժմ
թույլ են ծավալվում սոցմրցման ու հարվածայ-
նութեան մեթոդներն այն ժամանակ, յերբ սոց-
մրցումն ու հարվածայնութիւնը պետք է հան-
դիսանան ռազմական ուսուցման հիմնական շար-
ժիչները: Պետք է հիշել, վոր միայն սոցմրցման
և հարվածայնութեան մեթոդներով հնարավոր է
հաջող կերպով ավարտել ուսման պլանը, կատա-

րել մարտական մարշրուտները և տալ լայն վար-
կային ցուցանիշներ:

Կոմյերիտականներին ուսուցանելու համար
յեղած Պաշտ-ալիաքիմի ուսուցման կայանները
դեռևս շատ աղքատ են տեխնիկայով: Չնայելով
դրան, նկատված են դեպի նա խայտառակ-հան-
ցադործ վերաբերմունքի մի շարք դեպքեր: Բառ-
մանակի շրջանում (ինչպես նաև մի շարք ուրիշ-
ներում) հայտնաբերվել է հրամկազմի և կոմյերիտ
միութեան բջիջների կողմից հանցադործ վերաբեր-
մունք դեպի զենքը: Կոմյերիտմիութիւնը դեպի
զենքն ու ամբողջ նյութեղէնի մասերը խնամքոտ
վերաբերմունքի որինակ պետք է դառնա: Դա մեր
տեխնիկան է, դրանով կոմյերիտմիութիւնը սո-
վորում Ե պաշտպանել իր սոցիալիստական հայ-
րենիքը: Կոմյերիտմիութիւնը պետք է սիրի ու
խնամքով վարվի նրա հետ: Բոլոր նրանք, վորոնք
հանցադործ վերաբերմունք ցույց կտան դեպի զեն-
քը, պետք է յենթարկվեն վոչ միայն կոմյերիտ-
միութեանական, այլ և, դատական պատասխանա-
տվութեան:

Զարգացնելով և ուժեղացնելով ռազմական ու-
սուցումն ուսուցման կայաններում, չպետք է
թուլացնել աշխատանքը բջիջներում: Անհրաժեշտ
է ամեն կերպ ծավալել ռազմական աշխատանքնե-

բըն անմիջականորեն բջիջներում, գործարաններում, ուսուցանելով այն տարիքի կոմյերիտականներին և անկուսակցական յերիտասարդությանը, վրոնք յենթակա չեն պարտադիր ուղմական ուսուցման, ութեղացներու աչխատանք՝ ստեղծելու ուղմական խմբակներ, քիմիական խմբեր, կարմիր խաչի ընկերություններ և այլն :

ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱԼՐՈՒՄԸ
ՌԵՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ

ժառն ԿԵՂ Ուղղութիւնամբ իւր վերա վերջրեցաւ տ-
վալորը և պատասխանատու պարտավորութիւնը,
Համալրացնենք մեր բոլոր ռազմական զարոցնե-
րը և Հատկապէս ողային և ծովային նավատորմը,
զրահա-տանկային և բոլոր տեխնիկական զարոց-
ները Հիմնականում և ամբողջովին մեր միջկց և
պատասխանատու լինենք նրանց փոփոխվող կազմի
աշխատանքի և վարժութեան համար» (Վերոհի-
շույ) :

Իբրեւ Կարմիր ռազմա-ծովային նավատորմի չեֆ նրա կադրերը՝ շարքային կազմը, կրթական հաստատութիւնները նրանց միջոցով հրամանատարական կազմը լրացնելու գործում, կոմյէնթիտիւթյունը հասավ մի շարք դրական արդշունքներին: «Այժմ ծովային նավատորմում դրու-թյունն անձնական կազմի տեսակետից միանգա-մայն բարեհաջող է: Բայց և այնպէս պետք է նկատել ունենալ, վոր գորակույի և ծովային ու-ժերի ծախարման մոմենտին ՅԵՐ միության ուսե-րի վրա յե ընկնելու ծովային նավատորմը մինչ պատերազմի ժամանակվա չափերին հասցնելու պատասխանատւութիւնը» (Վորոշիլով): Ահա թե ինչու ռազմա-ծովային զարդները համարացնե-լու գործում վոչ մի թուլացում չպիտի լինի այժմ:

«Ինչ դրութեան մեջ է յեղել մինչև այժմ առ-հասարակ ռազմական դարդոցների համարման գործը: Բաւական վատ: Կուսակցութեան Կենտ-կոմը շատ անգամ է հուսոյ տուել ինձ նրա համար, վոր յես չեմ սեղմել կոմյէնթիտիւթեանը, նրա Կենտկոմից չեմ պահանջել ռազմական զարդոցների համարման համար համապատասխան կոնտի-դենտ: Դրա համար ոգտւելով առիթից յես ամե-նայն վճռականութեամբ դնում եմ ձեր համադու-մարի առաջ ռազմական զարդոցները, և մասամբ

ակադեմիան, հերոսական կարմրադրոշ Լենինյան կոմյէնթիտիւթեան լավագույն անդամներով հա-մալրելու խնդիրը» (Վորոշիլով):

Մենք պետք է լավագույն կոմյէնթիտական-ների հաշիին համարենք բոլոր ռազմական դարդոցները: Ռազմա-ծովային կրթական հաստատութիւնների նման մենք պետք է անմիջականորեն ինք-ներս համալրենք նաև ռազմա-ողային նավատորմի բոլոր զարդոցները: «Ողային ուժերը մենք սկսե-ցինք նորից կառուցել և կառուցում ենք տեխնի-կայի համաշխարհային նվաճումների հիմունքնե-րով, ընդ վորում կառուցում ենք նշանակալից հա-ջողութիւններով: Բայց ողային նավատորմի մար-տունակութիւնը մեծ մասամբ կախած է նրա անձնական կազմից: Թե ով կսպասարկի մեր ողա-յին նավատորմը վորպէս ողաչու, բորտ-մեխանիկ, ճարտարագետ, այերողորմի աշխատակից, նրա-նից ել զղալի չափով կախած կլինի մեր Կարմիր ողային նավատորմի թե աճումը և թե հաջողու-թիւնները» (Վորոշիլով): Մենք պետք է մեղ վրա վերցնենք նաև դրահատանկային զարդոցների և մասերի համալրումը:

Այս բոլորը մի անգամ ևս ասում են կոմ-յէնթիտիւթեան այն բարձր դերի և մեծ պատաս-խանատւութեան մասին, վոր նա ունի յերկրի

պաշտպանութեան ամբողջական գործի և պաշտպանութեանը պատրաստութեամբ սխտեմի վճռական մասերից մեկի—կարմիր բանակի, ծովային և ողային նավատորմերի համար շարքային, հրամանատարա-քաղաքական ու տեխնիկական կազմի կազմեր պատրաստելու գործում:

Կազմերի պատրաստումն, ինչպես վերն ասվեց, պետք է անցնի կոմյերիտականների ռազմական պատրաստութեան ամբողջ սխտեմի միջոցով Պաշտպանության շարքերում: Մարդային, յերկրային, հանրապետական և շրջանային կոմիտեներին և կոմյերիտականության խոշոր բջիջներին կից պետք է ստեղծվեն մշտական զինվորադրական հանձնաժողովներ ռազմա-ծովային և ռազմա-ողային դպրոցները համալրացնելու համար, վորոնք պետք է լրացվեն անմիջականորեն Կարմիր ռազմա-ծովային և ռազմա-ողային նավատորմի շեֆ կոմյերիտականության կողմից: Այդ հանձնաժողովների կազմի մեջ պետք է մտնեն կուսակազմակերպության, Պաշտպանության, ռազմական վարչության և ծովային ու ողային նավատորմի համապատասխան մասերի ներկայացուցիչները: Դրա հետ միասին կոմյերիտականությունը պետք է ակտիվ մասնակցություն ցույց

տա գործկոմներին կից կազմակերպված զորակոչային և զինվորադրական հանձնաժողովների աշխատանքներին, լրացնելու հետեակային, հեծելազորային և գլխավորապես ռազմա-տեխնիկական դպրոցները, դեկավարել և պատասխանատու լինել սավառնակային դպրոցների լրացմանը, վորոնք հանդիսանում են ռազմա-ողային նավատորմի հիմք-պահեստը: Բոլոր ռազմական դպրոցների և ռազմա-կրթական հաստատությունների ու քաղաքացիական սավառնակային, դպրոցների համար թեկնածուներ ընտրելու և պատրաստելու աշխատանքը պետք է տարվի ամենայն ուր: Դպրոցները լրացնելու համար կատարվող բաշխումը պետք է հասցվի յուրաքանչյուր կոմյերիտականության բջիջ և ամեն մի բջիջ պետք է պատասխանատու լինի նրա քանակական և վարակական կատարման համար:

Պետք է ծավալել լայն բացատրական աշխատանք ռազմական դպրոցներն ու ռազմա-կրթական հաստատություններն ընդունելու կարգի, պահանջների և ընդունելության կանոնների, ինչպես նաև նրանցում ուսանելու և ծառայելու պայմանների մասին: Այդ նպատակի համար պետք է անցկացնել զեկուցումներ, զրույցներ,

կոմյերիտ. ռազմ. անկ.

դատախոսութիւններ, պատի թերթերում և մամուլում լայնորեն լուսարանելու ազմական դրութիւնները լրացնելու հետ կապված ինդիվիդուալ, տարածելու համապատասխան գրականութիւն և այլն: Պէտք է դործնութեան մեջ մտցնել ուղղմական դպրոցների համար պատրաստվող կոմյերիտականների համախումբները կարմիր բանակի, ծովային և ողային նավատորմի համապատասխան մասերն ու դպրոցները:

Կարմիր բանակի մասերն ու համապատասխան ուսումնական դպրոցները պետք է ցույց տան անհրաժեշտ ողնութիւնը կոմյերիտականութեան կազմակերպութիւններին, ուսումնական դպրոցների համար թեկնածուներ պիտի որակելու գործում, ուղարկելով գեկուցողներ, ընդունելութեան ծրագրեր ու կանոններ, թերթերին տալով համապատասխան հոգովածներ, ողնութեան թեկնածուներ պատրաստելու համար:

Համապատասխան դպրոցներ մտնելու համար անհրաժեշտ և արահույսել կոմյերիտականների ուղղմական պատրաստութիւնն աշխատել, վոր յուրաքանչյուր ընդունվող արդեն ունենա տարական պատրաստութիւն, հիմնականում գիտենա զենքի այն տեսակը, վորը նա ուսումնասիրելու յե դպրոցում:

Կոմյերիտականութիւնը չբավականանալով ուղղմական դպրոցներին համալրումով, ամեն կերպ պետք է աջակցի բարեկամելու նրանց նախատանքները, պետք է պատասխանատու լինի կարմիր բանակի, ծովային և ողային նավատորմերի հրամանատարի, քաղաքատնակցի, ճարտարագետի և տեխնիկի հետագայ ձևավորմանը:

ԱՄՐԱՑՆԵՆԻ ԿԱՊԸ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻ ՀԵՏ

Արդեն բոլոր ասածներէց յերևում է, թե ի՞նչպիսի անխղելի մարտական կարելով է կարված Լենինյան կոմյերիտականութիւնը խորհրդային Միութեան զինված ուժերի հետ, հանդիսանալով նրա պահեստի ուժը ի՞նչ հակառակն ու պատասխանատու դեր է խաղում կոմյերիտականութիւնը նրա ամբողջ շինարարութեան մեջ: «Նշանակալի չափով, շնորհիվ բանակի ներսում ունեցած 200-հազարանոց կոմյերիտականութեան զանգվածի, վորը զինված ուժերի կատարելագործութեան համար աշխատում է անձնուրացութեամբ ու առանց ձեռքերը ծակելու, մենք այժմ ամուր ենք զգում մեզ և բավականին հաստատ ու վստահ ենք կանդնած մեր վտանգների վրա» (Վորոշիլով): Բանակային կոմյերիտականութեան այդ 200-հազարանոց ջոկա-

տը հանդիսանում է ամբողջ լենինյան կոմյերիտ-
միության անբաժանելի մասը:

Յուրաքանչյուր յերիտասարդ աշխատավոր,
յուրաքանչյուր յերիտասարդ բանվոր և առավել
ևս կոմյերիտական, լրջորեն դադարեցնում էր ռադ-
մական սպառնալուծությամբ, պետք է ե՛լ ավելի
ուժեղացնի կապը Կարմիր բանակի, ծովային ու
ոդային նավատորմի հետ, ուժեղացնի նրանց
հասցնելիք իր ոգնությունը: Կոմյերիտմիությունը
պետք է բանվորական շեֆության ուժեղացման
նախաձեռնողը լինի Կարմիր բանակի վրա, մորի-
լիզացիայի յենթարկի այն դործի շուրջն ամբողջ
պրոլետարական հասարակայնությունը և ավելի
մեծ ազդեցությամբ ու սիրով շրջապատի Կարմիր
բանակը, ծովային ու ոդային նավատորմը:

Ինչպես արդեն ասվել է, կոմյերիտմիության
և Կարմիր բանակն իրար հետ կապող հիմնական
ողակը հանդիսանում է բանակային կոմյերիտ-
միության 200-հազարանոց ջոկատը: Այդ ջոկատն
անխզելի թեւերով կապված պետք է լինի քաղա-
քացիական կոմյերիտմիության, նրա կյանքի և սո-
ցիալիստական շինարարության բոլոր բնազավառ-
ների աշխատանքի ու պայքարի հետ և առաջին
հերթին բանակային կոմյերիտմիության այդ ջո-

կատի միջոցով քաղաքացիական կոմյերիտմիու-
թյունը պետք է ցույց տա իր պրոլետարական ազ-
դեցությունը Կարմիր բանակի աշխատանքների,
ուսումնա-մարտական և քաղաքական պատ-
րաստության վրա, ունենալ պրոլետարական դա-
սակարգային ազդեցություն՝ դյուղացիական
Կարմիր բանակային յերիտասարդության վրա,
նպատակ ունենալով վերադաստիարակել և սլա-
քաստել նրանից հեղափոխության դասակարգա-
յին գիտակից սաշտպաններ և դյուղի սոցիա-
լիստական վերակառուցման ակտիվ կադրեր:

Քաղաքացիական և բանակային կոմյերիտ-
միությունների այդ կապը մեջ պետք է գոյություն
ունենա փոխադարձ կախում: Բանակային կոմ-
յերիտմիությունը մասնակցելով քաղաքացիական
կոմյերիտմիության կյանքին ու աշխատանքնե-
րին, սրտասխանատու լինելով բանակում իր
կատարած աշխատանքների համար, պետք է հա-
մապատասխան պատասխանատվություն կրի նաև
քաղաքացիական կոմյերիտմիության աշխատանք-
ների համար. քաղաքացիական կոմյերիտմիու-
թյան կյանքն ու աշխատանքներին, ոգնելով Կար-
միր բանակի քաղմարմիններին ու կուսկազմա-
կերպություններին նրանց բոլոր աշխատանքներին

մեջ, պետք է պատասխանատվութիւն կրի իր կազմակերպութեան անբաժանելի մասի—բանակային կոմիտեի անդամութեան աշխատանքների համար:

Գործնականապես այդ կապը պետք է ամրանա Վոչ միայն բանակային կոմիտեի անդամութեան մասնակցութեամբ համապատասխան կոմիտեի անդամութեան կազմակերպութեանն իր կոնֆերենցիաներին, Վոչ միայն ընտրելով բանակային կոմիտեի անդամութեան ներկայացուցիչներ կոմիտեի անդամութեան կոմիտեի կազմի մեջ, այլ այդ կապը նախ և առաջ պետք է ամրացվի բանակային կոմիտեի անդամութեան, իսկ նրա միջոցով նաև կարմիր բանակայինների ամբողջ մասնաճիւղը քաղաքացիական կոմիտեի անդամութեան ամեն տեսակի հասարակական-քաղաքական կամպանիաներ անցկացնելու բոլոր աշխատանքներին գործնականապես մասնակցելով:

Այդ աշխատանքը Վոչ միայն քաղաքացիական կարգապահության կարմիր բանակի ուսումնա-մարտական և քաղաքական պատրաստութեան վրա, այլ ընդհանրապես կոթանդակի բարելավմանը: Սոցիալիստական շինարարութեանը մասնակցելու ամբողջ կոմիտեի անդամութեան փորձը որըստորե

պետք է տալ կարմիր բանակի ուսումնա-մարտական պատրաստութեանը: Այդ նպատակով պետք է անցկացնել հարվածայինների միացյալ հավաքներ, սոցիալական պայմանագրեր կնքելու և զսուզելու յերկրներ, ժողովներ և այլն:

Կոմիտեի անդամութեան կազմակերպութեան ներքո համապատասխան քաղաքականների միջոցով պետք է մասնակցեն բանակային կոմիտեի անդամութեան աշխատանքներին, մասնակցեն հետադարձութեաններին և բանակային կոմիտեի անդամութեան աշխատանքի միջոցառումներին մշակմանը: Քաղաքացիականների միջոցով պետք է ոգնեն կարմիր դրանոցներին, քաղաքացիական ու կուսակազմակերպութեաններին, կարմիր բանակայիններին մեջ քաղաքական-կուլտուրական աշխատանքներ տանելու գործում: Կոմիտեի անդամութեան ժողովներում պետք է կազմակերպել հրամանատարների և առանձին քաղաքացիականների զեկուցումներ, կազմակերպել մասնաճիւղի նպատակային հաճախումներ զեկուլի կարմիր բանակի մասերը, ուղղական համարները, ծանոթացնելով կոմիտեի անդամներին ու բանվորա-դուրապական յերկրտառարդութեան մասնակցներին կարմիր բանակի կենցաղին, մարտական աշխատանքների և քաղաքական դատարարական դրվածքին:

Պայմանավորվելով Հրամանատարութեան հետ կարելի է և հարկավոր ե մասնակցել Կարմիր բանակի մարտավարական պարապմունքներին, դրախաղերին, նախապես մտածված ծրագրով կադմակերպել քաղմարտեր, մրցակցություններ կարմիր բանակայինների հետ ռազմական պատրաստութեան առանձին տեսակների շուրջը և այլն:

Այս բոլոր գործնական, արտադրական և մարտական կապը պետք է վերի վոչ ժամանակավոր, վոչ կամպանիոն լինույթ, այլ պետք է լինի քաղաքացիական և բանակային կոմյերիտմիությունների, վողջ բանվոր դասակարգի ու ամբողջ Կարմիր բանակի առողջ աշխատանքը: Կոմյերիտմիությունը պետք է ե՛լ ավելի բարձրացնի բանվորական շեֆությունը Կարմիր բանակի վրա, պետք է Կարմիր բանակի հետ ունեցած կապի իր ամբողջ աշխատանքն աշխպես դնի, վոր ո՜ր ժանդակի բանվորական, այսինքն գոլրծարանների և ֆաբրիկաների շեֆության ուժեղացմանը Կարմիր բանակի վրա, վորպեսդի այդ կապը նպաստի Կարմիր բանակի ամբողջ ուսումնամարտական ու քաղաքական պատրաստութեան բարձրացմանը և ամբացնի նրա գաղտնիարգային հզորությունը:

ԿՈՄՅԵՐԻՏՄԻՈՒԹՅՈՒՆԸ ԾՈՎԱՅԻՆ ՅԵՎ ՈՂԱՅԻՆ ՆԱՎԱՏՈՐՄԻ ՇԵՑ

Կոմյերիտմիությունն իր ուժերը միշտ գցել և գցում է սոցիալիզմի համար տարվող պայքարի ամենակարեւոր, վճռական և պատասխանատու ճակատները: 1922 թ. հոկտեմբերի 16-ին կոմյերիտմիութեան V Համառուսական համագումարը «հաշիւ առնելով այն հսկայական դերը, վոր խաղում է Կարմիր նավատորմը խորհրդային հանրապետութեան ծովային մուտքերը պաշտպանելու գործում և անհրաժեշտ համարելով իր վրա վերցնել խորհրդային Ռուսաստանի ծովային ուժերի վերականգնման գործի հիմնական աշխատանքները, վորոշեց իր վրա վերցնել Կարմիր ռազմածովային նավատորմի շեֆությունը»: Մեր Կարմիր ռազմածովային նավատորմի վերականգնման, հետագա կատարելագործութեան և շինարարութեան գործում կոմյերիտմիությունը, 8 տարի հանդիսանալով նրա շեֆը, հսկայական դեր խաղաց, և ծովային նավատորմի շինարարութեան մեջ կոմյերիտմիութեան այդ դերը վոչ միայն պետք է թուլանա, այլ որըստորե պետք է բարձրանա ու աճի:

Կարմիր ռազմածովային նավատորմի հետ

միասին մեր յերկրի պաշտպանութեան դործում
հատուկ կարևոր և ել ամէլ ծախարչող նշանակու-
թյուն ունեն ուղղա-ուղային ուժերը, վորի ամ-
բասնդման վրա կոմյերիտմիութեանը պետք է
հատուկ ուշադրութեան դարձնի: Ռազմա-ծովա-
յին նաւատորմի շէֆութեան որինակով «ինտեր-
վենցիայի իրական վտանգի հանդէս Համ ԼԿՅԵ
Մ»-ի IX համադումարը յերեք միլիոնանոց լենի-
նյան կոմյերիտմիութեան կարմրադրոշ բանակի
կողմից վորոշեց իր վրա վերցնել բանվորա-դյու-
ղացիական կարմիր բանակի ուղղա-ուղային ու-
ժերի շէֆութեանը:

Ռազմա-ծովային և ուղղա-ուղային նա-
ւատորմի շէֆութեանն ել ամէլի ամուր է կա-
պում կոմյերիտմիութեանը խորհրդային միու-
թեան զինված ուժերի հետ և ամէլի մեծ պահանջ-
ներ դնում կոմյերիտմիութեան առաջ կարմիր
բանակի և հատկապէս կոմյերիտմիութեան յեն-
թաշէֆ ծովային և ուղային նաւատորմերի շինա-
րարութեան հետադա մասնակցութեան դործում:
Կոմյերիտմիութեան վրա դրված շէֆական այդ
մեծագուշն խնդիրները պետք է զգա և պարզաբա-
նի յուրաքանչյուր կոմյերիտական:

Կոմյերիտմիութեան առաջնակարգ և հիմնա-
կան շէֆական պարտավորութեանն, ինչպէս այդ

մասին վերն ասվեց, հանդիսանում է կարմիր
ուղղա-ուղային ու ուղղա-ուղային նաւատոր-
մերը և նրանց կրթական հաստատութեաններ
չարքերը ուղղական, քաղաքական և կուլտուրա-
կան անտակետից կանխորոք պատրաստված կեն-
դանի մարդկային ուժով լրացնելը: Ծովային և
ուղային նաւատորմերի շէֆական աշխատանք-
ներին պետք է մասնակցեն կոմյերիտմիութեան
յուրաքանչյուր կազմակերպութեան, յուրաքան-
չյուր բջիջ և յուրաքանչյուր կոմյերիտական:
Պետք է աստիճանաբար լինի կոմյերիտականների
կապը շէֆարկյալներին հետ և շէֆարկյալների
ամբողջ մասնայի կապը կոմյերիտականների
հետ:

Շէֆական կապի հիմքը պետք է լինի շէֆե-
րի սոցմրցումը շէֆարկյալների հետ: Այդ մըր-
ցակցութեան բովանդակութեանը հանդիսանալու
յէ մի կողմից պայքար ֆարրիկանների, դործա-
բանների, խորհրդային և կուլեկտիվ տնտեսու-
թեանների սրբֆինալանների կատարման հա-
մար և մյուս կողմից ծովային ու ուղային նաւա-
տորմերի յենթաշէֆ մասերի ուսումնա-մարտա-
կան պլանների կատարումը: Հենց այս խնդրին
պետք է հիմնականում ծառայի շէֆերի կենդանի

ու գրավոր կապը չեֆարկյալների հետ, և վերջիններինը չեֆերի հետ:

Կոմյերիտմիությունը պետք է ամենայն ուր յենթաչեֆ մասերին հաղորդի արդեֆինալանների կատարման պայքարի իր ամբողջ փորձը, ամեն կերպ ոգնի ուսումնա-մարտական պատրաստության տեմպերի ամբացմանն ու ամբողջ չեֆական աշխատանքների միջոցով ուժեղացնի պրոլետարական աղքեցությունը ծովային ու ողային նավատորմերի յենթաչեֆ մասերի վրա: Դրա հետ միասին Կոմյերիտմիությունը պետք է ամեն կերպ ոգնի յենթաչեֆ մասերում քաղաքական և կուլտ-կենցաղային աշխատանքներ անցկացնելուն:

Կոմյերիտմիութենական բոլոր կազմակերպությունները պետք է ծավալեն ռազմա-ծովային և ռազմա-ողային լայն պրոպագանդա և բացառորեն Կոմյերիտմիության չեֆության նշանակությունը: Պետք է լայն կերպով տարածել ռազմա-ծովային և ռազմա-ողային նավատորմերի հասուկ կարիներների և անկյունների ցանցը: Բոլոր գրավարանները պետք է լրացվեն համապատասխան գրականությամբ, յուրաքանչյուր կոմյերիտմիութենական կազմակերպություն և բջիջ պետք է դուրս գրի ծովային ու ողային նավա-

տորմի ամսագրեր ու թերթեր, պարբերաբար պետք է կազմակերպվեն դասախոսություններ, ղեկուցումներ, դրույցներ և այդ հարցերը լայնորեն լուսարանվեն պատի թերթերում, պարբերական մամուլում և այլն:

Ծովային, և ողային պրոպագանդից հետո, Կոմյերիտմիությունը ՊԱՋԸ-Ավիաքիմի հետ միասին պետք է ավելի ծավալուն աշխատանք տանի, ավիա և ծովային գրադիտության համար, կազմակերպի ծովային նավատորմն ուսումնասիրելու լայն աշխատանք,—տակտիկա, նավագնացություն, նավավարություն, աղբանջանալուլություն, մեքենայական ու հնոցադանական գործ և այլն: Այդ գործի համար, պետք է հարմարեցնել մակույկներ, առաքատավոր ու մոտորավոր նավեր, հին շոգենավեր և այլն, ծավալելով ռազմա-ծովային գործն ուսումնասիրելու լայն աշխատանքներ:

Կոմյերիտմիությունը ՊԱՋԸ-Ավիաքիմի հետ միասին պարտավոր է ստեղծել ռազմա-ծովային և ռազմա-ողային լամբակների և դպրոցների ընդարձակ ցանց, յերիտասարդության և պիոներների մեջ տանել ավիո-ուսուցման լայն աշխատանքներ, կազմակերպել մոդելային լամբակներ, պլաներային կայաններ, ախրոակումբներ,

պատրաստել պլաներիցմի հրահանդիշներ: Պետք է արագացնել պլաներային դործարանի կառուցումը, վարժական սավառակներին կառուցման համար սկսել միջոցներ հավաքել, քաղաքացիական ավիացիայի համադաստասիան դպրոցներին կից պատրաստել մոտորիստներ, համապատասխան դործարաններին կից ստեղծել ուղադնացմամոտորային խմբեր, պատրաստել ուղերևութաբաններ, ուսումնասիրել ինքնաթիռներին և մոտորներին նյութեղեն մասերը, ֆուտո, ուղային նավազնացութուն, ուղիս և այլն, — հա մեր անելիքները:

Կոմյերիտմիութենական կազմակերպությունները պետք է ուղեն ՊԱՅԸ-Ավիաքիմիին ընդարձակելու նրա ավիո-դպրոցների ցանցը և բարելավելու նրանց աշխատանքները: Պետք է սլաշապանել Խ. Շ. Գ. կոմյերիտականների նախաձեռնությունը և լայն կամպանիա տանել վարժական ինքնաթիռների դործարան կառուցելու համար: Պայմանավորվելով համապատասխան ավիոմասերի հետ պետք է այնպես կազմակերպել, վոր կոմյերիտականները ավիոդործն ուսումնասիրեն մասերում, արհեստանոցներում, անդարներում և այլն:

Այս բոլոր աշխատանքները լայն պրոպագանդայի հետ միասին պետք է ոժանդակեն շինֆարեյալ ծովային ու ուղային նավատորմերի համար կազմեր պատրաստելու դործին: Կոմյերիտմիության, բանվորա-դուղացիական յերիտասարգության և հատկապես սավառակային նավաշինարարական և այլ դործարանների յերիտասարգության մեջ հիշյալի հիման վրա պետք է ծավալել մեր Կարմիր ծովային ու ուղային նավատորմերի շինարարության համար ուսցիոնայի-դատորական, հորինվածքային և գյուտարարական լայն շարժում: Այս բոլոր աշխատանքներն անցկացնելու դործում Կոմյերիտմիությանը պառչած ուղերևութուն ցույց պիտի տան ծովային ու ուղային նավատորմերի յենթաշին մասերը հրահանդիշների միջոցով կազմակերպելու այդ աշխատանքը, ուղերևութուն կազմակերպելու պրոպագանդան և ուսուցումը, կազմակերպելու անկյուններ և այլն:

Կոմյերիտմիության հանձն առած պարտավորությունը՝ միության միջոցներով «Կոմյերիտական» ջրասույղ նաւը կառուցելու մասին, պետք է կատարվի հենց ամենամոտ ժամանակներում: Այդ պարտավորությունը կատարելու հետ միաժամանակ, պետք է յեռանդուն աշխատանք տար-

վի Կոմյերիտմիության անվան ռազմական ինք-
նաթիւնների նախախումբ կառուցելու ֆոնդ ստեղ-
ծելու համար :

Շեֆությունը պետք է ե'լ ավելի մոտեցնի
Կոմյերիտմիությանը Կարմիր ռազմա-ծովային
ու ռազմա-ողային նախատորմերին, պետք է ո-
ժանդակի ե'լ ավել ուժեղացնելու նրա մարտա-
կան ու տեխնիկական ոգնությունը :

Համագումարի առաջադրած խնդիրների կա-
տարումը՝ մեր պետության պաշտպանունակու-
թյան ամրացումը, կոմյերիտական և բանվորա-
դյուղացիական յերիտասարդության ռազմական
ուսուցումը և ռազմա-ծովային ու ռազմա-ողա-
յին նախատորմերի շեֆությունը պահանջում են
գործի մեջ դնել կոմյերիտմիութենական ամ-
բողջ յեռանդը, ստեղծագործական և նստույիազմը
և հաստատակամութիւնը :

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0944261

ԳԻՆԸ 20 Կ. (2¹/₂ Ժ.)

ГАЛЯНОВ И ГОРШЕНИН
ВОЕННАЯ РАБОТА КОМСОМОЛА

Госиздат ССР Армении
Эривань - 1931